తెలుగు

బాలభారతి

ఒకటవ తరగతి

- **Tele-MANAS Program**

Tele-MANAS (Tele Mental Health Assistance and Networking Across States) (14416/ 1800-89-14416)

Under the National Mental Health Program, the centrally sponsored scheme 'Tele-MANAS' is being implemented in the state of Maharashtra from October 2022. Under the Tele-MANAS Program, free 24 × 7 integrated and comprehensive mental health services are provided through the helpline number 14416. This includes treatment and counselling by experts for various mental problems. The information provided by you after calling the Tele-MANAS helpline remains completely confidential, so students, parents and teachers should feel free to call the helpline number and tell them about their problems and doubts and get guidance on it. Tell others to take help from this facility as well.

Tele-MANAS app has been launched by the Central Government and is also available in Marathi language. This app provides complete information about mental health. Tele-MANAS app is available free of cost.

ఈ పాఠ్యపుస్తకం రాష్ట్ర విద్యా పరిశోధన శిక్షణ సంస్థ మహారాష్ట్ర, పుణె రూపొందించిన విద్యా పాఠ్యప్రణాళిక ప్రకారం తయారు చేయబడి వారి ద్వారా ధ్రువీకరింపబడినది. ప్రభుత్వ తీర్మానం క్రమ సంఖ్య : అభ్యాస్-2116/(ప్ర.క్ర. 43/16) ఎస్‌డి-4 తేది 25.04.2016 ప్రకారం ఏర్పాటైన సమన్వయ సమితి యొక్క తేది 16.04.2025 నాటి సమావేశంలో ఈ పాఠ్య పుస్తకాన్ని 2025-2026 విద్యా సంవత్సరం నుండి నిర్దేశించుటకుగాను అనుమతి ఇవ్వబడినది.

తెలుగు
బాలభారతి
ఒకటవ తరగతి

మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాఠ్యపుస్తక నిర్మితి మరియు పాఠ్యప్రణాళిక పరిశోధన సంస్థ, పుణె-411 004.

ప్రక్కనున్న చదరంలోని క్యూఆర్ కోడ్ (QR CODE) ను స్మార్ట్ ఫోన్‌తో స్కాన్ చేసినచో మీకు డిజిటల్ పాఠ్యపుస్తకం మరియు పాఠ్యపుస్తకంలోని అంశాలకు సంబంధించిన దృశ్య, శ్రవణ, దృశ్య-శ్రవణ స్వరూపంలోని అధ్యయన-అధ్యాపన సాహిత్యం లభిస్తుంది.

ప్రథమ ముద్రణ: 2025
పునర్ముద్రణ: 2026

© మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాఠ్యపుస్తక నిర్మితి మరియు పాఠ్య ప్రణాళిక పరిశోధన సంస్థ, పుణె–411004.

ఈ పుస్తకమునకు సంబంధించిన సర్వహక్కులు మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాఠ్యపుస్తక నిర్మితి మరియు పాఠ్య ప్రణాళిక పరిశోధన సంస్థవి. ఈ పుస్తకము నందలి ఏ భాగమును సంచాలకులు, మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాఠ్యప్రణాళిక పరిశోధన సంస్థ వారి లిఖిత అనుమతి లేకుండా ఉటంకించటం చేయరాదు.

తెలుగు భాషాసమితి

శ్రీమతి భమిడిపాటి శారద, అధ్యక్షులు
శ్రీమతి విద్యా బెనర్జి, సభ్యులు
శ్రీ కే. వై. కొండన్న, సభ్యులు
శ్రీ భూమనపల్లి విజయభాస్కర్ రెడ్డి, సభ్యులు
శ్రీమతి ఏ. ఎస్. యాదవ్, సభ్యులు
శ్రీ రాజ్‌కుమార్ ముత్యాల్‌వార్, సభ్యులు
శ్రీ ప్రభాకర్ భీమనాథ్, సభ్యులు
శ్రీమతి రేఖ దాసరి, సభ్యులు
శ్రీమతి శివకుమారి కుందర, సభ్యులు
డా॥ శ్రీమతి తులసి భారత్ భూషణ్, సభ్య కార్యదర్శి

Telugu Language Committee

Smt. Bhamidipati Sarada, Chair Person
Smt. Vidya Benerji, Member
Sri. K.Y. Kondanna, Member
Sri. B. Vijaybhaskar Reddy, Member
Smt. A.S. Yadav, Member
Sri. Rajkumar Mutyalwar, Member
Sri. Prabhakar Bhimnath, Member
Smt. Rekha Dasari, Member
Smt. Sivakumari Kundara, Member
Dr. Smt. Thulasi Bharat Bhushan,
Member - Secretary

సంయోజకులు : డా. శ్రీమతి తులసీ భారత్‌భూషణ్
విశేషాధికారిణి (వి.క.), తెలుగు,
పాఠ్యపుస్తక సంస్థ, పుణె.

Co-ordination
Dr. Smt. Thulasi Bharat Bhushan,
Special Officer - Telugu (C.B.)

ముఖ చిత్రము : శ్రీ భటు రాందాస్ బాగలే
చిత్రములు : శ్రీ భటు రాందాస్ బాగలే

Cover & Illustration
Sri. Bhatu Ramdas Bagale

అక్షర కూర్పు : విజయ్ ఆర్ట్ ప్రింటర్స్, పుణె
కాగితం : 70 జి.ఎస్.ఎమ్. క్రీమ్‌వోవ్

Type Setting : M/s. Vijay Art Printers, Pune
Paper : 70 GSM Creamwove
Print Order No. : N/PB/2026-27/(400)
Printer : Sharp Industries, Raigad

ప్రకాశకులు
శ్రీ సచిన్ కిసన్ మెహతా
నియంత్రకులు I/C
మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాఠ్యపుస్తక నిర్మితి మరియు పాఠ్యప్రణాళిక పరిశోధన సంస్థ ప్రభాదేవి, ముంబయి – 25

Publisher
Sri. Sachin Kisan Mehata,
Controller, I/c

నిర్మితి
శ్రీమతి మితాలి శితప్
ముఖ్య నిర్మితి అధికారి I/C
శ్రీ రాజేంద్ర పాండ్లోస్కర్
నిర్మితి అధికారి

Production
Smt. Mitali Shitap
Chief Production Officer, I/c
Sri. Rajendra Pandloskar
Production Officer

భారత సంవిధానము

ప్రస్తావన

భారతదేశ ప్రజలమగు మేము, భారతదేశమును **సార్వభౌమ్య**
సామ్యవాద లౌకిక ప్రజాస్వామ్య గణరాజ్యముగ
నెలకొల్పుటకు మరియు అందలి పౌరులెల్లరకు
సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ **న్యాయమును**,
భావము, భావప్రకటన, విశ్వాసము,
ధర్మము, ఆరాధన -- వీటి **స్వాతంత్ర్యమును**,
అంతస్తులోను, అవకాశములోను **సమానత్వమును**
చేకూర్చుటకు; మరియు వారందరిలో
వ్యక్తి గౌరవమును, జాత్యైక్యతను,
అఖండతను తప్పక ఒనగూర్చు **సౌభ్రాత్రమును**,
పెంపొందించుటకు; సత్యనిష్ఠా పూర్వకముగ తీర్మానించుకొని,
ఈ 1949వ సంవత్సరము నవంబరు ఇరువది యారవ
దినమున **మా సంవిధాన సభయందు ఇందుమూలముగ,**
ఈ సంవిధానమును అంగీకరించి, అధిశాసనము చేసి
మాకు మేము ఇచ్చుకొన్నవారమైతిమి.

భారత సంవిధానము

పార్ట్ - IV A

ప్రాథమిక బాధ్యతలు

51 ఎ) ప్రాథమిక బాధ్యతలు

ప్రతి పౌరుడు ఈ క్రింది బాధ్యతలను మనసారా స్వీకరించి బాధ్యతాయుతంగా ప్రవర్తించవలెను.

ఎ) రాజ్యాంగ శాసనబద్ధుడై యుండుట. శాసనమందలి ఆశయములనూ, శాసనం స్థాపించే సంస్థలనూ, జాతీయ పతాకాన్ని, జాతీయ గీతాన్ని అంకితభావంతో గౌరవించుట.

బి) స్వాతంత్ర్యోద్యమ స్ఫూర్తితో అన్ని రంగాలలో వ్యవహరించుట.

సి) దేశ సార్వభౌమత్వాన్ని, సమన్వయతనూ, సమగ్రతను రక్షించుట.

డి) దేశరక్షణలో అనుక్షణం సంసిద్ధుడై ఉండుట.

ఇ) ప్రజాజీవనంలో అన్యోన్యతనూ, భ్రాతృభావాన్ని పోషించుట, మత, భాష ప్రాంతీయతత్వాలకు వర్గవైరుధ్యములకు అతీతముగా ఉండుట. స్త్రీలను అగౌరవపరచే ఆచారములను విడనాడుట.

ఎఫ్) అమూల్యమైన భారతీయ చారిత్రక సంపదనూ, సుసంపన్న సంస్కృతినీ పరిరక్షించుట.

జి) పర్యావరణాన్ని అడవులను, కొలనులనూ, నదులనూ రక్షించుట, అభివృద్ధి పరచుట, మృగరక్షణ జలజంతు జీవరాసులపై కరుణార్ద్రత.

హెచ్) శాస్త్రీయ మరియు మానవతా దృక్పథాలను అలవరచుకొనుట, జిజ్ఞాసను పెంపొందించు కొనుట, సంస్కరణ తత్వమును పెంపొందించుట.

ఐ) హింసను విడనాడుట, ప్రజల ఆస్తుల విధ్వంసం చర్యలను నిరోధించుట.

జె) వ్యక్తిత్వ శక్తి సామర్థ్యాల ఔన్నత్యాన్ని పెంపొందించుకొనుట ద్వారా మరియూ సమిష్టికృషి ద్వారా అన్ని రంగాలలో గణనీయమైన స్థాయిని చేరుటకొరకు, శిఖరాగ్ర సాధనకొరకు నిరంతరంకృషి సల్పుట.

కె) రక్షకులు లేదా సంరక్షకులుగా ఉన్నవారందరూ 6 నుంచి 14 సంవత్సరముల లోపల పసివారికి విద్యాభ్యాసము చేయు అవకాశమును కల్పించవలెను.

జాతీయ గీతము

జనగణమన – అధినాయక జయ హే
భారత – భాగ్యవిధాతా
పంజాబ, సింధు, గుజరాత, మరాఠా,
ద్రావిడ, ఉత్కల, బంగ,
వింధ్య, హిమాచల, యమునా, గంగా,
ఉచ్ఛల జలధితరంగ,
తవ శుభ నామే జాగే, తవ శుభ ఆశిస మాగే,
గాహే తవ జయగాథా,
జనగణ మంగలదాయక జయ హే,
భారత – భాగ్యవిధాతా
జయ హే, జయ హే, జయ హే,
జయ జయ జయ, జయ హే

ప్రతిజ్ఞ

భారతదేశం నా మాతృభూమి. భారతీయులందరు నా సహోదరులు.

నేను నా దేశాన్ని ప్రేమిస్తున్నాను. సుసంపన్నమైన, బహువిధమైన నా దేశ వారసత్వ సంపద నాకు గర్వకారణం. దీనికి అర్హత పొందడానికి సర్వదా నేను కృషిచేస్తాను.

నా తల్లిదండ్రుల్ని, ఉపాధ్యాయుల్ని, పెద్దలందర్ని గౌరవిస్తాను. ప్రతివారితోను మర్యాదగా నడచుకొంటాను.

నా దేశంపట్ల, నా ప్రజలపట్ల సేవానిరతితో ఉంటానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను. వారి శ్రేయోభివృద్ధులే నా ఆనందానికి మూలం.

ప్రస్తావన

బాల మిత్రులారా!

మీరు ఈ సంవత్సరం ఒకటవ తరగతిలోకి వచ్చారు. మీకు హృదయపూర్వక స్వాగతం. తెలుగు బాలభారతి ఒకటవ తరగతి ప్రథమ భాష పాఠ్యపుస్తకాన్ని మీకు అందిస్తున్నందులకు చాలా ఆనందంగా ఉంది.

జాతీయ విద్యావిధానం 2020 మరియు దానిపై ఆధారపడిన మూలాధార విద్యాపాఠ్యప్రణాళిక:2024ను దృష్టిలోనుంచుకొని తయారుచేసిన ఈ పాఠ్యపుస్తకం మీకు తప్పక నచ్చుతుంది. ఒకటవ తరగతిలోకి వచ్చేముందు ఇంటి నుండియే మీకు కొన్ని పాటలు, కథలు మొదలగు వాటిద్వారా తెలుగుభాష పరిచయం అయింది. ఈ సంవత్సరం కూడా మీకు పాఠ్యపుస్తకంద్వారా చిత్రసంభాషణ, పాటలు, కథలు, చిత్రకథలు, వర్ణమాల, గుణింతాలు, భాషాప్రహేళికలు, భాషాక్రీడలు మరియు కృత్యాలు వంటి వివిధ అంశాలు నూతనంగా నేర్చుకొనుటకు లభిస్తాయి. మీ భాషాశిక్షణ పునాది దృఢంగా ఉండుటకు, మీకు తెలుగు బాగుగా మాట్లాడటం, చదవటం, రాయటం రావాలనే దృక్కోణంలో ఈ పాఠ్యపుస్తకం ఎంతో దోహదపడగలదు. మీ భాషాశిక్షణ మనోరంజకంగా ఉండుటకు ఈ పాఠ్యపుస్తకంలో ఆశయానుగుణంగా ఆకర్షణీయమైన భావవ్యక్తీకరణ చిత్రాలను ఇవ్వడం జరిగింది.

ఈ పాఠ్యపుస్తకంలో అనేక గేయాలు ఉన్నాయి. ఈ గేయాలన్నీ మీరు అభినయపూర్వకంగా, లయబద్ధంగా పాడగలిగినవిగా ఉన్నాయి. ఈ గేయాలను పాడుతున్నపుడు మీకు చాలా ఆనందం కలుగుతుంది. పాఠ్యపుస్తకంలో చిత్రసహితమైన అదనపు పఠనాంశాలు, చిత్రకథలు, వివిధ కథలను విన్నా, చదివినా చాలా గమ్మత్తుగా అనిపిస్తాయి. కథలు వింటున్నపుడు, చెబుతున్నపుడు తప్పకుండా అందులో మీరు మైమరిచిపోతారు. పాఠ్యపుస్తకంలోని చిత్రకథలను చూస్తున్నపుడు మీరు అందులోని సంఘటనలతో కలిసిపోయి దానికి సంబంధించిన ఎన్నో కబుర్లు చెప్పుకుంటారు, చర్చలు చేస్తారు.

మీరు మెల్లమెల్లగా అక్షరాలను, గుణింతాలను గుర్తించునట్లుగా పాఠ్యపుస్తకంలో అక్షరాలు, పఠనాంశాలను ఒక పద్ధతి ప్రకారం రచించడం జరిగింది. వాటిని నేర్పుటకు ఉద్దేశించబడిన పఠన పాఠ్యాంశాలను పఠించగలుగునట్లు గావించిన చిత్రసహితమైన పఠన పాఠాల రచన, వాటి కూర్పు మీకు తప్పక నచ్చుతుంది. అక్షరాలు నేర్చుకుంటున్నపుడు చిత్రాలను బట్టి పదాలను గుర్తించుట, పదాలలోని ఒకే మాదిరి అక్షరాలను గుర్తించుట, అక్షరాలను దిద్దుట, అక్షరాలను రాయుట వంటి అభ్యాసంతో ఒక్కొక్క అక్షరం గుణింతపు గుర్తులను మీరు నేర్చుకోవలసి ఉంటుంది. అక్షరాలు మరియు గుణింతాల పరిచయం జరిగిన తరువాత మీరు మెల్లమెల్లగా చిన్నచిన్న పదాలను రాయవలసి ఉంటుంది. ఆ తరువాత చిన్నచిన్న వాక్యాలు కూడా రాయగలరు. పదాలకు సంబంధించిన అనేక ఆటలు ఇవ్వబడినవి. భాషను అభ్యాసం ద్వారా పటిష్ఠం చేసుకుంటూ, ఆడుతూ పాడుతూ నేర్చుకోవాలి.

పాఠ్యపుస్తకంలోని ఈ అంశాలన్నిటి ద్వారా మీకు భాషా సంబంధిత పరిచయం అధిక దృఢతరం అవుతూ పోతుంది. మొదటి సంవత్సరం చివరికి మీరు తెలుగుభాషను బాగుగా మాట్లాడుట, చదువుట, రాయుటను నేర్చుకుంటారు. బాలమిత్రులారా! ఆనందంగా తెలుగును నేర్చుకోండి. అందుకోసం మీ అందరకు హృదయపూర్వకమైన శుభాకాంక్షలు!

(కృష్ణకుమార్ భాస్కర్‌రావు పాటిల్)

సంచాలకులు,

మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాఠ్య పుస్తక నిర్మితి మరియు

పాఠ్యప్రణాళిక పరిశోధన సంస్థ, పుణె-411004.

పుణె

తేది : 30 ఏప్రిల్ 2025

భారతీయ సౌరమాన తేది : 10 వైశాఖం 1947, అక్షయ తృతీయ

ఒకటవ తరగతి తెలుగు బాలభారతి (ప్రథమ భాష)
అధ్యయన ఫలితాల జాబిత

CG	సామర్థ్యము/ క్షమత	అధ్యయన ఫలితాలు క్ర.సం.	వివరణ (Statement)	పుట సంఖ్యలు
9	9.1	9.1.1.1 9.1.2.1	అధిక నిడివిగల అపరిచిత గేయాలు, పెద్ద పెద్ద వాక్యాల కథలను (4 నుండి 8 వాక్యాలు) శ్రద్ధగా విని, వాటి గురించి మాట్లాడి, ప్రశ్నలను అడుగుతారు. పొడవైన (10 పంక్తులు) గేయాలు/కవితలు పాడుతారు. బిగ్గరగా పాడి పునరావృతం చేస్తారు.	1, 2, 12, 16, 51, 62, 32, 54 2, 12, 16, 40
	9.3	9.3.1.1 9.3.2.1	సంభాషణలో పాల్గొంటారు. మాట్లాడటానికి, తమవంతు సమయం కోసం వేచిచూస్తూ ఇతరులను మాట్లాడనిస్తారు. తరగతిలో చదివి చూపించిన లేదా చర్చించబడిన సమాచార కథేతర లక్ష్యాలతో సొంత అనుభవం నుండి పొందిన జ్ఞానాన్ని సమర్థవంతంగా అనుసంధానిస్తారు మరియు దాని గురించి మట్లాడనిస్తారు.	9, 17, 28, 44 47, 57, 83
	9.4	9.4.1.1 9.4.2.1	అనేక సాధారణ కృత్యాలతో కూడిన సూచనలను అనుసరిస్తారు. (ఒకసారి 8-9 సూచనలు ఇచ్చిన యెడల) అనేక సాధారణ కృత్యాలతో కూడిన స్పష్టమైన సూచనలను యిస్తారు. (8-9 సూచనలు ఒకేసారియిస్తే)	3, 5, 17, 25, 28, 80, 33, 85
	9.5	9.5.1.1	ఇతివృత్తం మరియు కథాకథనం, పాత్రల ఉద్దేశాన్ని అర్థం చేసుకొని వివరిస్తారు మరియు కథను విభిన్నంగా చెబుతారు.	8, 20, 80, 36
	9.6	9.6.1.1	సాధారణ కథలు మరియు పాత్రలతో పాటు స్వంత చిన్న కథలను చెబుతారు.	8,20,29,36,80
	9.7	9.7.1.1	చిత్ర మరియు సందర్భం ఆధారంగా తెలియని పదాల అర్థాన్ని అంచనా వేస్తారు.	16, 25
10	10.2	10.2.2.1	సాధారణ విరామ చిహ్నలను గుర్తిస్తారు. (పూర్ణ విరామం, ప్రశ్నార్థకం)	85,86,88
	10.3	10.3.1.1 10.3.2.1	అన్ని అక్షరాలను గుర్తిస్తారు మరియు వాటికి సంబంధించిన శబ్దాలు అనుసంధానం చేస్తారు. ఎక్కువ అక్షరాలు గల పదాలు చదువుతారు.	6, 14, 22, 30, 34, 38, 42, 46, 50, 52, 56, 58, 64, 68, 73, 78, 87, 88
	10.4	10.4.1.1	సరియైన ఉచ్చారణ మరియు ధ్వని విరామాలతో సహా చిన్న పరిచ్ఛేదమును తప్పులు లేకుండా చదువుతారు.	85,86,88
	10.5	10.5.1.1 10.5.2.1	దృశ్యం/చిత్రాలు మరియు విషయం అతి కొద్దిపాటి అంశాలుగల (టెక్స్ట్) పుస్తకాలను స్వతంత్రంగా చదవడం ప్రారంభిస్తారు. అపరిచిత కథల పుస్తకాలను చదువుతారు. ఉపాధ్యాయుల మార్గదర్శనంలో వాటిని అర్థం చేసుకుంటారు.	80, 29, 86 80, 86
	10.6	10.6.1.1	చిన్న గేయాన్ని చదివి అందులోని పదాల అర్థాలను చెబుతారు.	12,47,54,62
	10.7	10.7.1.1	ఆటలు ఆడటానికి సులభమైన సూచనలను చదివి, ఆ విధంగా సమూహాలలో ఆడుతారు.	28, 57, 24
	10.8	10.8.2.1 10.8.3.1 10.8.4.1 10.8.5.1 10.8.5.2	మూడు లేదా నాలుగు అక్షరాల పదాలను ఉక్త లేఖనం రాస్తారు. పిల్లలకు కార్డులపై, బోర్డుపై గల మరియు భాషా పెట్టెలోని పదాలను చూసి వ్రాయమని చెపుతారు. చిత్రాలను క్రమంలో ఏర్పాటు చేసివాటితో పాటు చిన్న చిన్న వాక్యాలను రాస్తారు. పదాలు మరియు చిన్న వాక్యాలను వ్రాసి బొమ్మల పట్టీలను వర్ణిస్తారు. సంఘటన మరియు అనుభవాలను వర్ణించుటకు చిన్న వాక్యాలను రాస్తారు. తరగతిలో రోజువారీ సూచనలు వ్రాయిస్తారు.	19, 23, 27, 65, 67, 69,74 80, 86, 87 60, 61, 87 87, 88 4, 5, 28
	10.8	10.9.1.1	ఏయే పుస్తకాలు ఇష్టమో చెబుతారు. చిన్నపుస్తకాలను నియత పఠనం చేస్తారు.	29, 82, 86, 88

ఒకటవ తరగతి విద్యార్థులు సంవత్సరం చివరివరకు కనీసం పైన పేర్కొన్న అధ్యయన ఫలితాలను సాధించాలి. ఇచ్చిన పుటల సంఖ్యలలోనివి మాత్రమేగాక పుస్తకంలోని ఇతర పాఠ్యాంశాల ద్వారాకూడా అధ్యయన ఫలితాలు సాధించవచ్చు.

ఉపాధ్యాయులకు, తల్లిదండ్రులకు.....

పిల్లలలో నేర్చుకోవడం అను ప్రక్రియ పుట్టుక నుండియే వినడం-చూడడం-అనుకరించడం ద్వారా ప్రారంభమౌతుందనే విషయం అందరికి విదితమే. పిల్లలు పాఠశాలలో ప్రవేశించేటప్పటికే ఇల్లు-కుటుంబం-పరిసరాల ద్వారా మాట్లాడే, అర్థం చేసుకొనే పరిజ్ఞానాన్ని కలిగి వుంటారు. ఇది అనియత భాషా పరిజ్ఞానం. దీనిని నియత పరిజ్ఞానంలోనికి తీసుకువెళ్ళే బాధ్యత వారికి పాఠ్యపుస్తకమును అధ్యాపనము చేయు వారి మీద ఉంటుంది. ప్రస్తుత పాఠ్యపుస్తకం విద్యార్థులు పాఠ్యప్రణాళిక అనుసారం ఆశించిన అధ్యయన ఫలితాలను పొందుటకు అనుగుణంగా రూపొందించబడినది. కావున 'అధ్యయన-అధ్యాపన ప్రక్రియ అధ్యయన ఫలితాలు' మరియు క్రింద నీయబడిన సూచనల వివరణ ఆధారంగా ఈ పుస్తకమును ప్రభావవంతముగా అధ్యాపనము చేయవలసియున్నది. ఇందులకు సహాయకారిగా ఆయా పాఠాలకు తగిన సూచనలు కింద ఇవ్వబడినవి.

- గేయానికి లయబద్ధమైన బాణీని (ట్యూన్) కూర్చి విద్యార్థులతో అభినయంతో పాడించండి. • దేశభక్తికి, సత్ప్రవర్తనకు బీజాలు వేయండి. (పే. 1)
- చిత్రాన్ని చూసి పాఠశాల ప్రవేశ ఉత్సవ విశేషాలను వివరిస్తూ స్వేచ్ఛగా సంభాషింప చేయండి. పిల్లలు వారి పాఠశాల అనుభవాలను పంచుకొనునట్లు ప్రోత్సహించండి. • పిల్లలు బడి అంటే ఇష్టపడేలా ఆనందదాయకమైన వాతావరణాన్ని కల్పించండి. (పే. 2)
- అక్షరాలు దిద్దుటకు, రాయుటకుగాను బలపం, పెన్సిల్ పట్టుచిక్కించుకొనుటకు సంసిద్ధులను చేయాలి. (పే. 3)
- చిత్రాన్ని గురించి స్వేచ్ఛగా సంభాషించునట్లు చూడండి. • స్తంభాలాట, చుకుచుకు పుల్ల మొ. ఆటలను నేర్పించండి. (పే. 4)
- సూచనలను అర్థం చేసుకుంటూ కృత్యం చేసేలా చూడాలి. (పే. 5)
- చిత్రకథను విద్యార్థులు ఇంటిభాషలో కథను చెప్పుటకు సహాయపడండి. • స్నేహం ప్రాముఖ్యతను వివరించండి. (పే. 8)
- విద్యార్థులు తమ కుటుంబం గురించి ఇంటి భాషలో స్వేచ్ఛగా సంభాషించునట్లు చూడండి. • కృత్యాన్ని చేయుటలో సహాయపడండి. (పే. 9)
- తగిన అభినయంతో పాడించండి. • గేయం గురించి చర్చించండి. • మంచి అలవాట్లు నేర్చుకునేలా ప్రోత్సహించండి. (పే. 16)
- కథను లయబద్ధంగా చదివించండి. నాటకీకరణ చేయించండి. తరగతిలో తాడును కట్టి కథల పుస్తకాలను వేలడదీసి తాడుగ్రంథాలయాన్ని ఏర్పాటు చేయండి. (పే. 20)
- చిత్రంలో ఉన్న వాహనాలను పరిచయం చేసి, వాటి పేర్లను విద్యార్థులచే చెప్పించండి. • ఏఏ వాహనాలు ఏఏ మార్గాలలో ప్రయాణిస్తాయో మాటామంతి ద్వారా చర్చ జరపండి. (పే. 21)
- చిత్రాల ఆధారంగా విద్యార్థులకు రహదారి నియమాలు నేర్పండి. • తప్పక పాటించేలా చూడండి. (పే. 25)
- నిత్య జీవితంలో పాఠశాలలో ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ అండ్ కమ్యూనికేషన్ టెక్నాలజీ పరికరాల ఉపయోగం గూర్చి చర్చించాలి. • విద్యార్థులచే మరికొన్ని ఆధునిక సామాగ్రిని తయారుచేయించండి. ఆ సందర్భంగా వారు సూచనలను పాటించుచు, ఒకరికొకరు సూచనలు ఇచ్చుకుంటూ కృత్యం చేయాలి. (పే. 28)
- చిత్రాల ఆధారంగా విద్యార్థులతో కథ చెప్పించండి. • సమస్యను పరిష్కరించుకునే విధానం పై కథద్వారా తెలుసుకునేటట్లు వివరించండి మరికొన్ని పరిచిత కథలను వివరించండి. (పే. 29)
- ఆహ్లాదకరమైన వాతావరణంలో మరికొన్ని ప్రాణుల గురించి, వాటి అరుపుల గురించి విద్యార్థులతో సంభాషించండి. (పే. 32)
- తరగతిలోని విద్యార్థులచే మొక్కలు నాటించండి. • పర్యావరణ పరిరక్షణకై ప్రోత్సహించండి. (పే. 48)
- ఒక్కొక్క రుచికి సంబంధించి పిల్లలకు తెలిసిన ఇతర పదార్థాల పేర్లు చెప్పమనండి. ఉదా: తీపి-చక్కెర, లడ్డు. • వారికి ఇష్టమైన రుచుల గురించి స్వేచ్ఛగా సంభాషింప చేయండి. • చేదుతో సహా అన్ని రుచులు ఆరోగ్యానికి మంచివే అని తెల్పండి. (పే. 44)
- సీతాకోకచిలుకలు, తూనీగలు, మరి ఏ ప్రాణులనైనా పట్టుకొనుట, ఇబ్బంది పెట్టరాదనే విషయాన్ని, సున్నితమైన, సకారాత్మకమైన ఉదాహరణలతో తెలియచేయండి. విద్యార్థులు తమ అనుభవాలను పంచుకొనుటకు అవకాశము ఇవ్వండి. (పే. 40)

విషయ సూచిక

1. వందనం వందనం (దేశభక్తి గేయం) ... 1
2. మన బడి ... 2
3. చుక్క చుక్క కలుపు (గేయం) ... 3
4. ఉద్యానవనం (సంభాషణ చిత్రం) ... 4
5. ముద్రలతో బొమ్మలు గీద్దాం (కృత్యం) ... 5
6. అక్షరాల పరిచయం (ల-అ-త) ... 6
7. కుందేలు విందు (చిత్రకథ) ... 8
8. మా కుటుంబం (సంభాషణ పాఠం) ... 9
9. అక్షరాల పరిచయం (అం-అః, ఆ-ట) ... 10
10. వానా వచ్చే - వానా వచ్చే (గేయం) ... 12
11. అక్షరాల పరిచయం (ర-ఠ, ఈ-ఝ) ... 14
12. మా చిన్నిబాబు (గేయం) ... 16
13. అక్షరాల పరిచయం (గ-స-న) ... 18
14. మితిమీరిన ఆశ (చిత్రకథ) ... 20
15. వాహనాలు (గేయం) ... 21
16. అక్షరాల పరిచయం (వ-మ-య) ... 22
17. వ్యాయామం (అభినయ గేయం) ... 24
18. రోడ్డు నియమాలు (పాఠం) ... 25
19. అక్షరాల పరిచయం (ఇ-ఈ-ఐ-ణ) ... 26
20. చేద్దాం-ఆడుదాం-తెలుసుకుందాం (జట్టు పని) . 28
21. తెలివిగల నక్క (చిత్రకథ) ... 29
22. అక్షరాల పరిచయం (ఉ-ఊ-డ-ఢ-ఱ) ... 30
23. పెరట్లో సందడి ... 32
24. అక్షరాల పరిచయం (ద-ధ-థ) ... 34
25. టోపీల వ్యాపారి - కోతులు (చిత్రకథ) ... 36
26. అక్షరాల పరిచయం (ఋ, ౠ, జ-ఞ) ... 38
27. సీతాకోకచిలుక (గేయం) ... 40
28. అక్షరాల పరిచయం (బ-భ-చ-ఛ) ... 42
29. రుచులు ... 44
30. అక్షరాల పరిచయం (ఎ-ఏ-ప-ఫ) ... 46
31. తోటపని (జట్టు పథకం) ... 48
32. అక్షరాల పరిచయం (ఒ-ఓ-ఔ) ... 50
33. అక్షరాల పరిచయం (క-క్ష) ... 52
34. అందరమొకటే-మనమందరమొకటే ... 54
35. అక్షరాల పరిచయం (ఘ-ష-హ) ... 56
36. అక్షరాల పరిచయం (ఖ-శ-ళ) ... 58
37. అక్షర చిత్రమాలిక (అచ్చులు, హల్లులు) ... 60
38. వర్ణమాల పాట (గేయం) ... 62
39. గుణింతాల పరిచయం (ˇ, ా, ి, ీ) ... 64
40. గుణింతాల పరిచయం (ు, ూ) ... 68
41. పదాల తోట (పట్టిక) ... 70
42. గుణింతాల పరిచయం (ృ, ౄ) ... 71
43. గుణింతాల పరిచయం (ె, ే) ... 73
44. ప్రాసపదాలు, నీతివాక్యాలు ... 75
45. గుణింతాల పరిచయం (ై, ొ) ... 76
46. గుణింతాల పరిచయం (ో, ౌ) ... 78
47. సింహం - చిట్టెలుక ... 80
48. గుణింతాల పరిచయం (ం, ః) ... 81
49. విరామ చిహ్నాలు (సంభాషణ పాఠం) ... 85
50. శివరాయని బాల్యం (పాఠం) ... 86
51. సారూప్యద్విత్వాలు ... 87
52. పెళ్ళి భోజనం ... 88

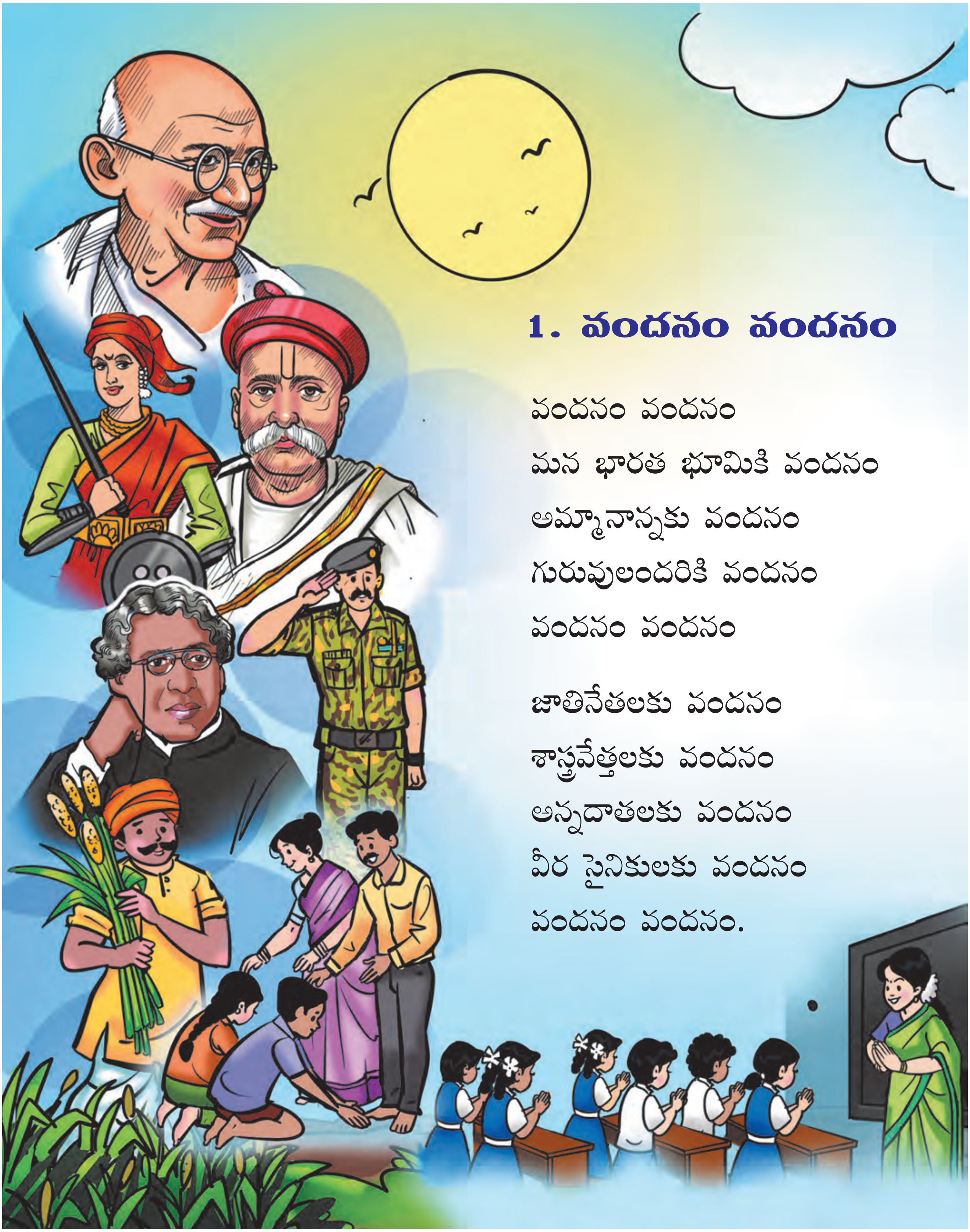

1. వందనం వందనం

వందనం వందనం
మన భారత భూమికి వందనం
అమ్మానాన్నకు వందనం
గురువులందరికి వందనం
వందనం వందనం

జాతినేతలకు వందనం
శాస్త్రవేత్తలకు వందనం
అన్నదాతలకు వందనం
వీర సైనికులకు వందనం
వందనం వందనం.

విందాం, మాట్లాడుకొందాం :

- మీరు ఎవరికి నమస్కరిస్తారు?
- చిత్రంలో ఎవరెవరున్నారో చెప్పండి.
- జెండాకు వందనం ఎలా చేస్తాము?

2. మన బడి

స్వాగతం సుస్వాగతం
చదువుల గుడికి స్వాగతం
బాల బాలికలు రారండి
పలకా బలపం తేరండి
అ ఆ ఇ ఈ దిద్దండి
ఆడుతు పాడుతు నేర్వండి.

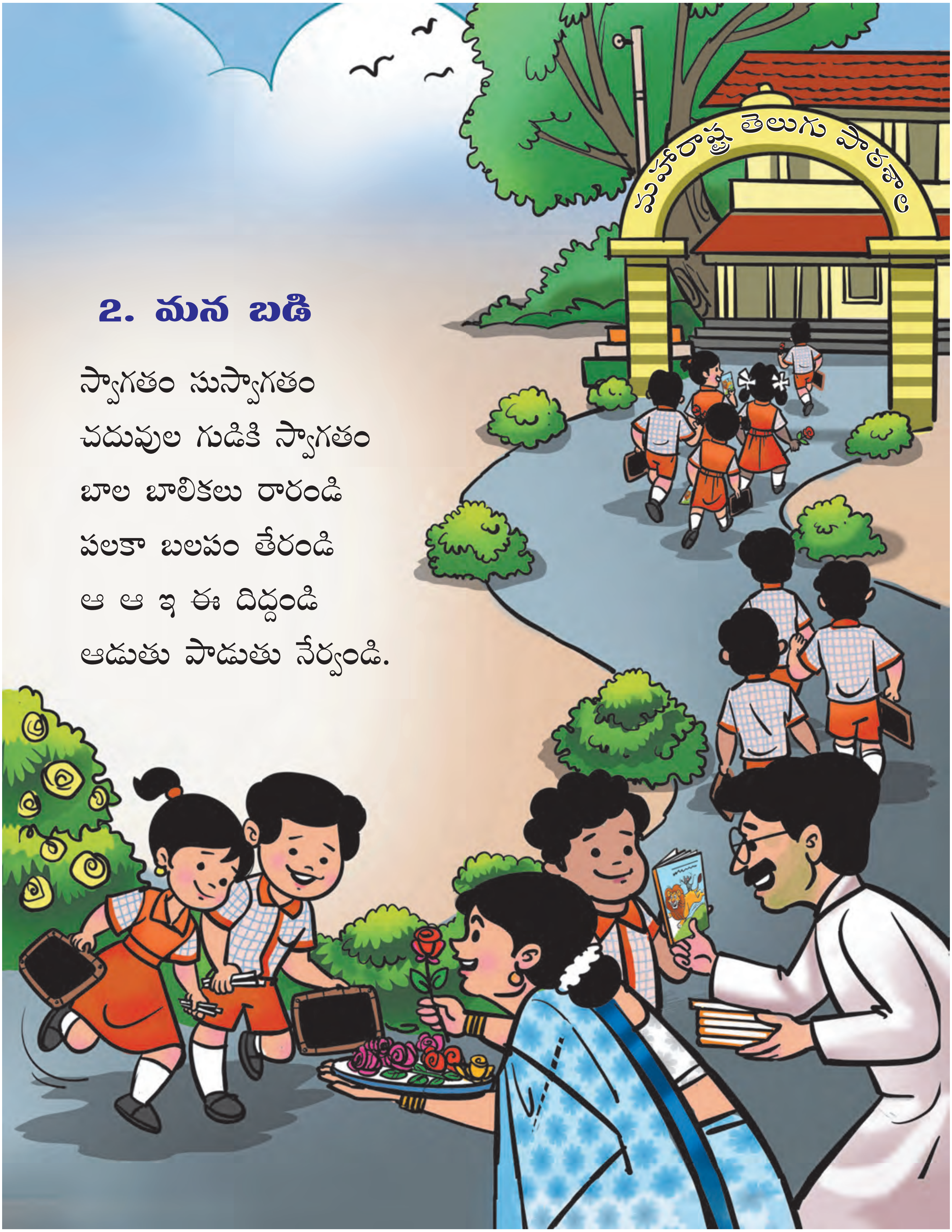

విందాం, మాట్లాడుకొందాం : ● మీ బడి పేరు ఏమిటి? ● మీకు బడి ఎలా అనిపించింది? ● మీ కొత్త స్నేహితుల పేర్లు చెప్పండి.

3. చుక్క చుక్క కలుపు

చుక్క చుక్క కలుపు
చక్కని గీతై నిలుచు
సన్నని గీతలు, తిన్నని గీతలు
వంకర గీతలు, వాలు గీతలు
అన్నీ నేర్చిన బాలలకు
అంకెలు, అక్షరాలు అతి సులభం.

– డా॥ మంగాదేవి

చుక్కలపై వేలును తిప్పుతూ సరియైన స్థానానికి చేరుస్తా.

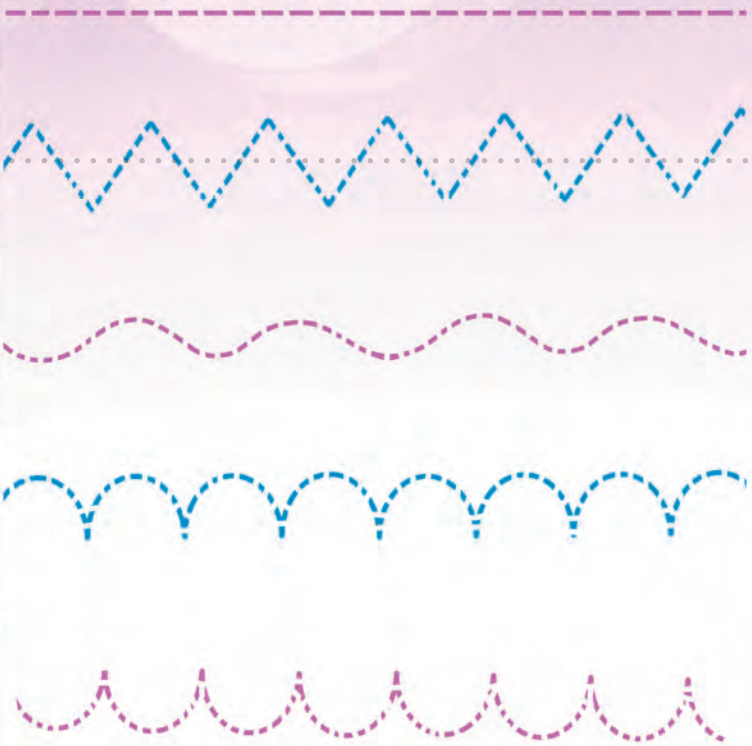

విందాం, మాట్లాడుకొందాం : ● మీరు ఏ బొమ్మలు గీస్తారు? ● బొమ్మలను దేనితో గీస్తారు? ● మీరు గీసిన బొమ్మలను ఎవరికి చూపుతారు?

4. ఉద్యానవనం

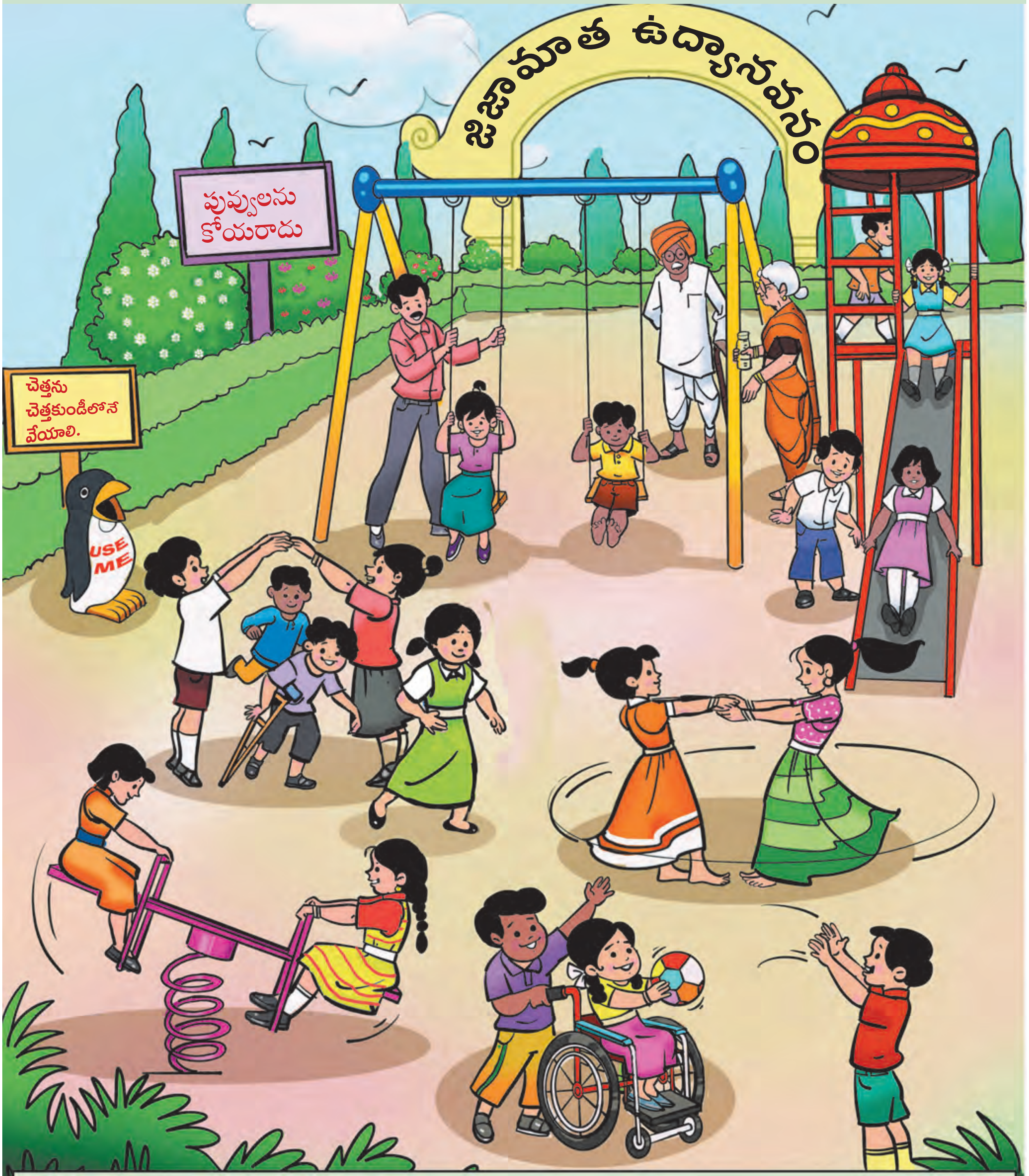

చూద్దాం, మాట్లాడుకొందాం : ● చిత్రంలో పిల్లలు ఏయే ఆటలు ఆడుతున్నారు? ● మీకు ఏ ఆట ఎక్కువ ఇష్టం? ● చెత్తను ఎక్కడ వేయాలి? ● మీరు ఉద్యానవనానికి ఎవరితో వెళతారు?

5. ముద్రలతో బొమ్మలు గీద్దాం

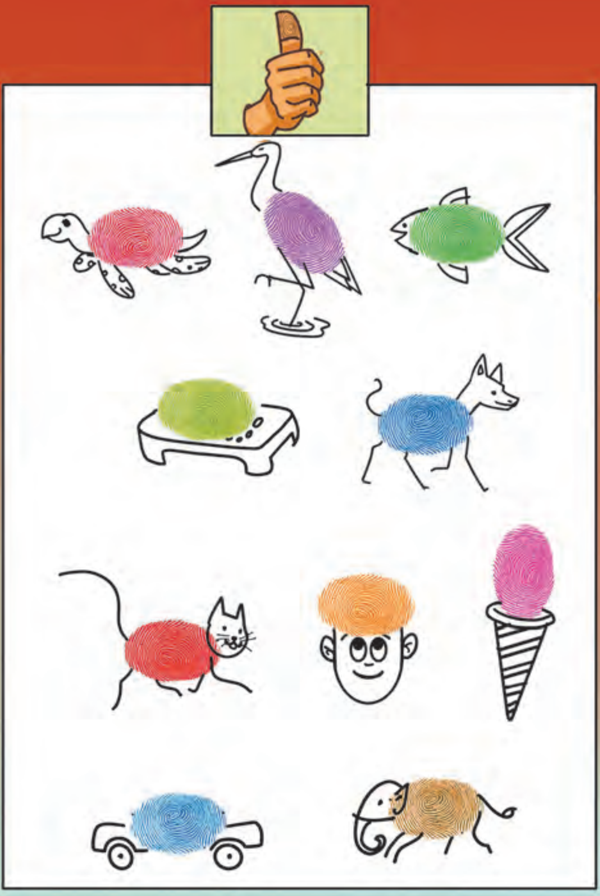

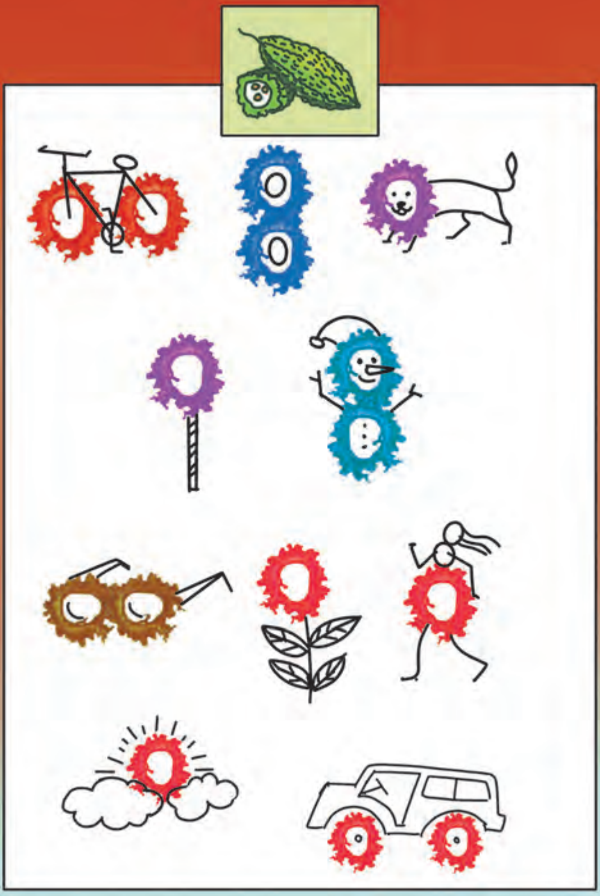

నేనేగీస్తా :

విద్యార్థి సూచన : బెండకాయ మొదలగు మరికొన్ని ముద్రలతో మీకు నచ్చిన బొమ్మలను గీయండి.

6. అక్షరాల పరిచయం

ల అ త

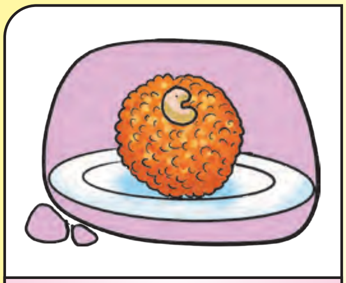

లడ్డు

అమ్మ

తబల

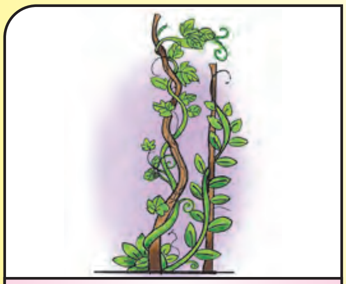

లత

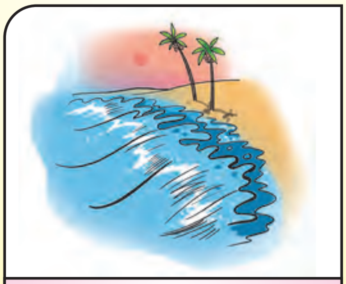

అల

తల

చుక్కలను కలుపుతూ - చదువుతూ రాస్తా.

ల ల ల ల ల ల

అ అ అ అ అ అ

త త త త త త

ఉపాధ్యాయ సూచన : ● అక్షరాలను గుండ్రంగా, కుదురుగా, దిద్దుటకు, వ్రాయుటకు పలక మరియు కాపీరైట్ పుస్తకంలో వీలైనంత ఎక్కువగా అభ్యాసం చేయించండి. (పుస్తకంలోని అన్ని అక్షరాలకు)

● 'ల' అక్షరాన్ని గుర్తించి '◯' చుడతా.

క ల ప, క ల, అ ల, ల త

ఉదా: క (ల) ప,

● 'అ' అక్షరానికి రంగు వేస్తా.

అ ర క, అ ల, అ ర, అ మ ల

ఉదా: అ ర క

● విందాం-రాద్దాం.

అల

లత

తల

● అక్షరాన్ని అక్షరంతో జతపరుస్తా:

ల	అ
అ	త
త	ల

● చిత్రాన్ని చిత్రముతో జతపరుస్తా.

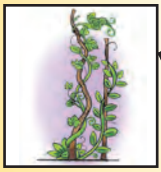

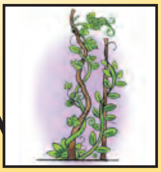

పదాలను చదువుతూ, రాస్తా.

అల అల అల అల అల

లత లత లత లత లత

తల తల తల తల తల

ఉపాధ్యాయ సూచన : ● మరికొన్ని ఆకర్షణీయమైన అభ్యాసాలు చేయించండి (పుస్తకంలోని అన్ని అక్షరాలకు).

7. కుందేలు విందు

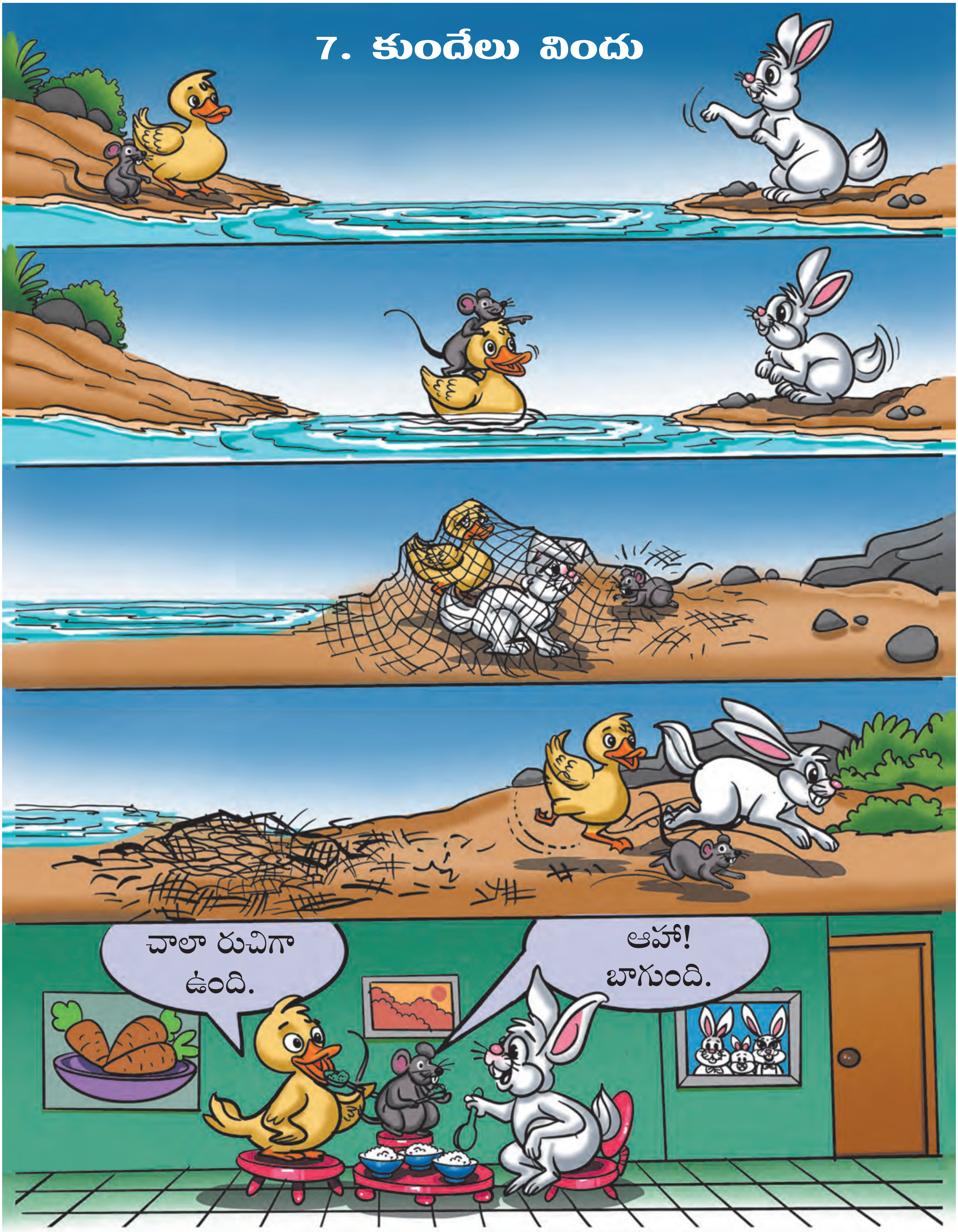

చూద్దాం, మాట్లాడుకొందాం :
- వలలో ఎవరెవరు చిక్కుకున్నారు?
- వలనుండి అందరూ ఎలా తప్పించుకున్నారు?
- కుందేలు పెట్టిన భోజనం ఎవరెవరికి నచ్చింది?
- మీరు మీ స్నేహితులకు సహాయం చేశారా?

8. మా కుటుంబం

ఉపాధ్యాయురాలు : ఈ రోజు మనము ఒక సరదా కృత్యము చేద్దామా?

విద్యార్థులు : (సంతోషంగా) అలాగే టీచర్!

ఉపాధ్యాయురాలు : దాని కొరకు నేను తెమ్మన్నవి అన్నీ తెచ్చారా?

విద్యార్థులు : తెచ్చామండి!

ఉపాధ్యాయురాలు : ముందు మనం కొంచెం కబుర్లు చెప్పుకుందామా!
ఒక్కొక్కరుగా మీ ఇంట్లో ఎవరెవరు ఉంటారో చెప్పండి.

గోపి : మా ఇంట్లో అమ్మ, నాన్న, నేను ఉంటాము.

శ్యామల : మా ఇంట్లో తాతయ్య, నానమ్మ, నాన్న, అమ్మ, తమ్ముడు, నేను ఉంటాము.

ఇమ్రాన్ : మా ఇంట్లో అబ్బా, అమ్మీ, భయ్యా, నేను ఉంటాము.

పీటర్ : మా ఇంట్లో అమ్మ, నాన్న, చెల్లి, నేను, మా బాబాయ్, పిన్ని ఉంటాము.

ఉపాధ్యాయురాలు : ఇలా మన ఇంట్లో వాళ్ళను అందరిని కలిపి ఏమంటారో మీకు తెలుసా?
మన ఇంట్లో వాళ్ళను అందరిని కలిపి 'కుటుంబం' అని అంటారు.
ఇప్పుడు మీరు తెచ్చిన ఫోటోలను చార్టుపై అతికించండి.

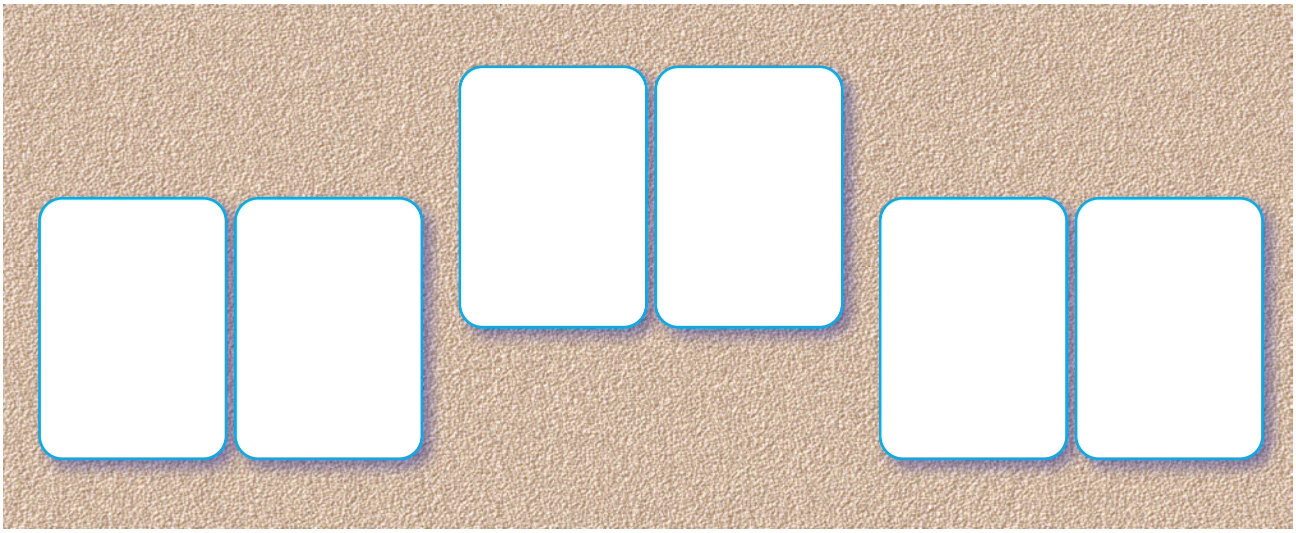

విందాం, మాట్లాడుకొందాం : ● మీ ఇంట్లో ఎవరెవరు ఉంటారో చెప్పండి. ● ఇంట్లో మీరు ఏయే పనులు చేస్తారు? ● బాబాయ్ అంటే ఎవరు? ● మీ కుటుంబములోని వాళ్ళ పేర్లు చెప్పండి. పిన్ని అని ఎవరిని పిలుస్తారు? ● అమ్మకు అమ్మను ఏమంటారు?

9. అక్షరాల పరిచయం

అం | అః | ఆ | ట

అందలం

అః

అః

ఆవు

టముకు

అందెలు

అః

ఆట

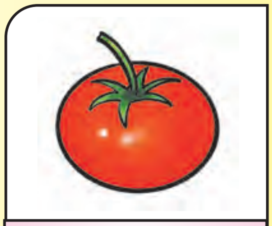

టమాట

అంత

తటతట

చుక్కలను కలుపుతూ - చదువుతూ రాస్తా.

అం అం అం అం

అః అః అః అః అః

ఆ ఆ ఆ ఆ ఆ

ట ట ట ట ట

- చిత్రాలను అక్షరాలతో జతపరుస్తా.

ఆ ఉ అ త ట

- 'ఆ' అక్షరాన్ని గుర్తించి వలయంచుట్టి రంగు వేస్తా.

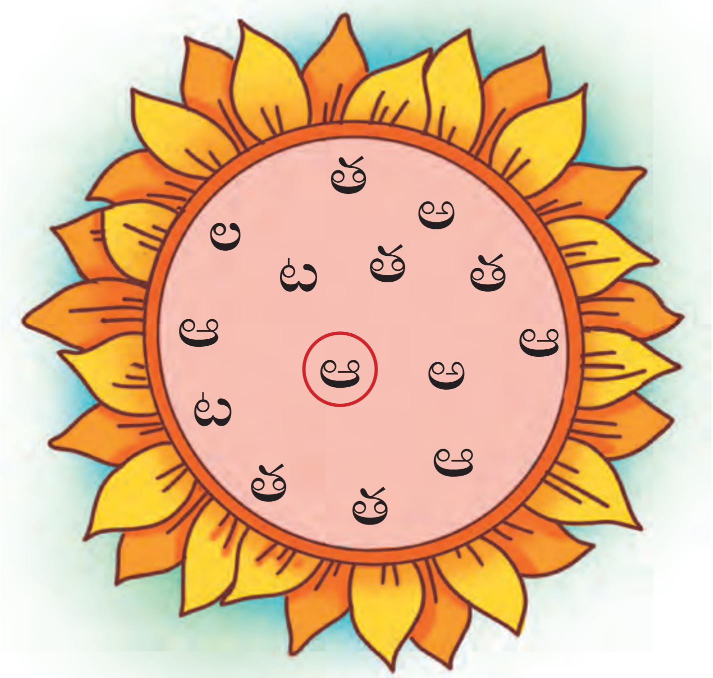

పదాలను చూసి, రాస్తా.

అంత అంత అంత అంత అంత

అః అః అః అః అః అః

ఆట ఆట ఆట ఆట ఆట

తటతట తటతట తటతట

10. వానావచ్చే-వానావచ్చే

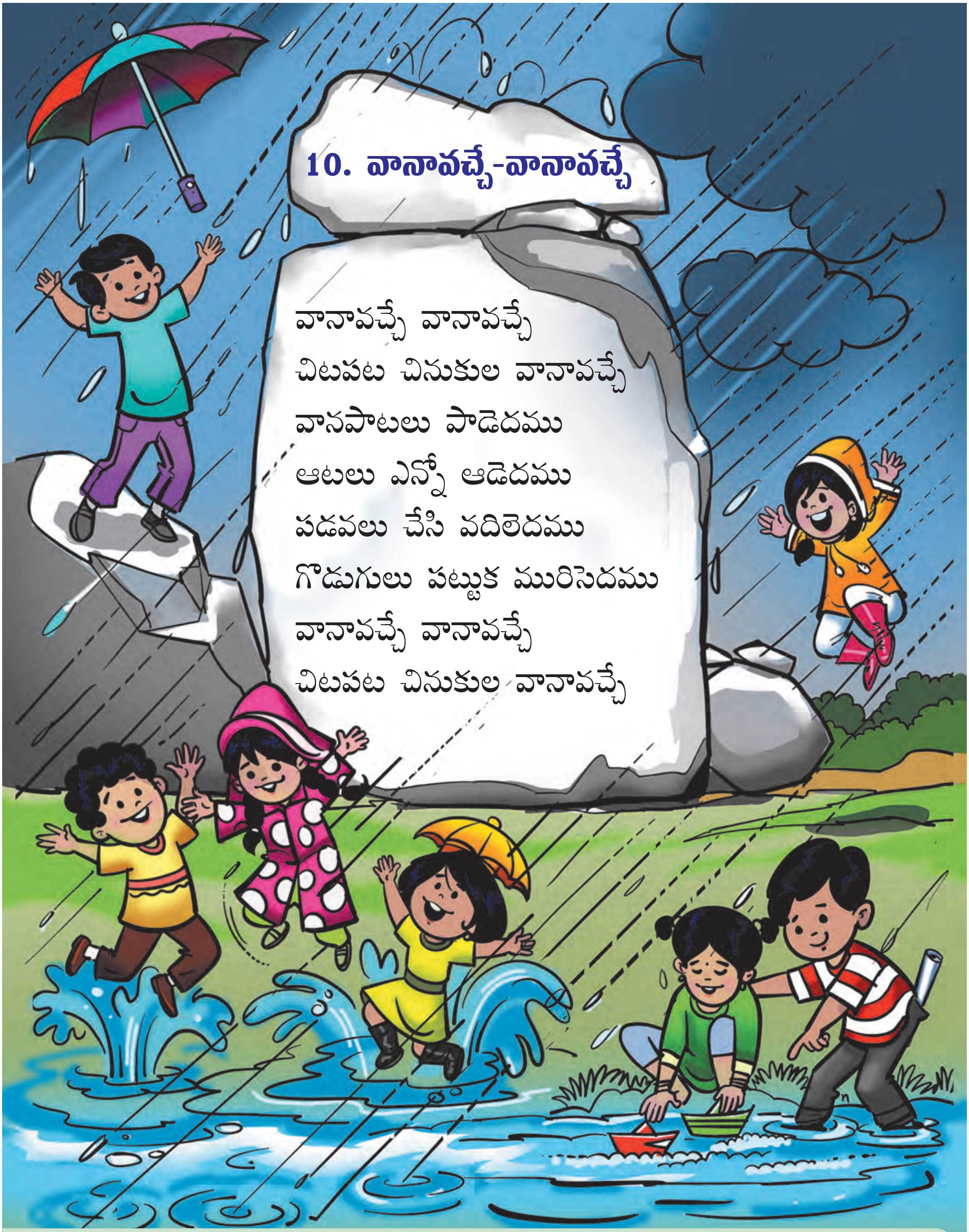

వానావచ్చే వానావచ్చే
చిటపట చినుకుల వానావచ్చే
వానపాటలు పాడెదము
ఆటలు ఎన్నో ఆడెదము
పడవలు చేసి వదిలెదము
గొడుగులు పట్టుక మురిసెదము
వానావచ్చే వానావచ్చే
చిటపట చినుకుల వానావచ్చే

విందాం, మాట్లాడుకొందాం :
- వాన ఎలా కురుస్తుంది?
- వానలో మీరు ఎలా ఆనందిస్తారు?
- వానలో తడవకుండా ఉండటానికి ఏమేమి ఉపయోగిస్తారు?

ఉపాధ్యాయ సూచన :
- పదాలకు అర్థం చెబుతూ, వివిధ రకాలుగా ప్రశ్నిస్తూ పిల్లలను గేయం గురించి సంభాషింప జేయండి.

● గొడుగు చిత్రాన్ని గీద్దాం రంగులు వేద్దాం.

ఉపాధ్యాయ సూచన : ● గొడుగు ఉపయోగాలను విద్యార్థులతో చెప్పించండి.

● కాగితంతో పడవను చేద్దామా!

1. చతురస్ర ఆకారపు కాగితాన్ని తీసుకొండి.

2. దాన్ని సగానికి మడవండి.

3. మడచిన కాగితాన్ని మరలా సగానికి మడవండి.

4. పై పొర సగాన్ని వెనుకకు మడవండి.

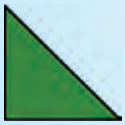

5. మిగతా మూడు పొరలను అవతలి వైపునకు మడవండి.

6. త్రిభుజాకారం పొరల మధ్యలో గుంటగా చేసి ఎదురెదురుగా నొక్కండి.

7. మడచిన వాటిని రెండువైపులా పట్టుకొని తెరవండి.

చూచారా! పడవ తయారైంది. పడవల్ని నీటితొట్టిలో వదులుదామా!

ఉపాధ్యాయ సూచన : ● విద్యార్థులను జట్లుగా చేయండి. ●ప్రతి జట్టు దగ్గరకు వెళ్ళి అంచెల వారిగా కాగితం మడవటం-పడవను చేయటం నేర్పండి. ● విద్యార్థులు చేసిన పడవలపై వారి పేర్లు రాయండి. ● వాటిని పిల్లలు నీటితొట్టిలో వదిలి ఆనందించేలా చేయండి.

11. అక్షరాల పరిచయం

ర	ఠ	ఈ	ఝ

రథం

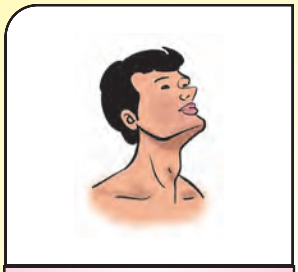

కంఠము

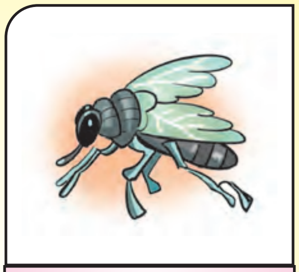

ఈగ

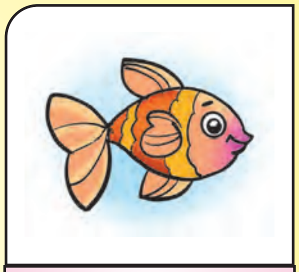

ఝషం

అర

శఠగోపం

ఈత

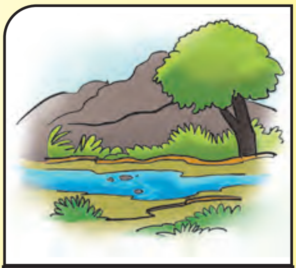

ఝరం

చుక్కలను కలుపుతూ - చదువుతూ రాస్తా.

ర ర ర ర ర ర

ఠ ఠ ఠ ఠ ఠ ఠ

ఈ ఈ ఈ ఈ ఈ

ఝ ఝ ఝ ఝ

- గొలుసుతో 'ర' అక్షరమును కలుపుతూ రాస్తా.

అ ర, ర మ ణ, రం గు, చ ద ర, ధ ర

- పదాన్ని అదే పదంతో జతపరుస్తా.

అర	ఆట
ఆట	అర
ఊల	ఊత
ఊత	ఊల

- విందాం-రాద్దాం.

ఆట

అర

ఊల

ఊత

చదువుతూ, రాస్తా.

అర

ఆట

ఊల

ఊత

- అక్షరాన్ని చిత్రంతో కలుపుతా.

ర ఊ అ ఝ

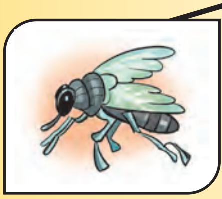

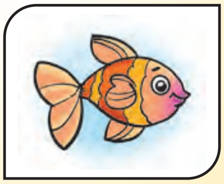

12. మా చిన్నిబాబు

ఉదయాన్నే లేచాడు చిన్నిబాబు
పళ్ళుతోముకున్నాడు చిన్నిబాబు

మీగడ పాలు తాగాడు చిన్నిబాబు
హుషారు పొందాడు చిన్నిబాబు

పుస్తకాలు తీశాడు చిన్నిబాబు
పాఠాలు చదివాడు చిన్నిబాబు

లాల పోసుకున్నాడు చిన్నిబాబు
జేజేకి మొక్కాడు చిన్నిబాబు

పెరుగుబువ్వ తిన్నాడు చిన్నిబాబు
బడిదుస్తులేశాడు చిన్నిబాబు

వేళకు బడికెళ్ళాడు చిన్నిబాబు
గురువుల మొక్కాడు చిన్నిబాబు

మంచి బాలుడండి మా చిన్నిబాబు
అందరు మెచ్చేటి చిన్నిబాబు

– శ్రీ బెలగావ్ భీమేశ్వరరావు

విందాం, మాట్లాడుకొందాం : ● చిన్ని బాబు ఏమేమి చేశాడు? ● మీరు ఎప్పుడు నిద్ర లేస్తారు?

● 'చిన్నిబాబు' పదానికి బదులు 'చిన్నిపాప' లేదా 'మీ పేరు' పెట్టి గేయాన్ని మరలా పాడండి.

ఉదా: ● ఉదయాన్నే లేచింది చిన్నిపాప .... ● ఉదయాన్నే లేచింది సంగీత ....

- ఒకరి తరువాత ఒకరం మేమే చెబుతాం.

- జతపరుస్తా.

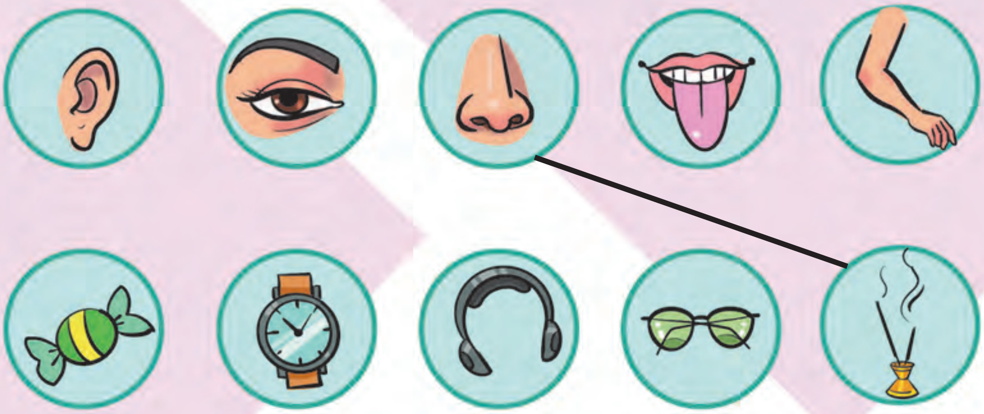

చెప్పుకోండి-చూద్దాం :

- కిటకిట తలుపులు కిటారు తలుపులు
ఎప్పుడు తెరిచిన చప్పుడు కావు.
ఏమిటవి ?

- పై నొక పలక కిందొక పలక
పలకల నడుమ మెలికల పాము
అది ఏమిటి ?

13. అక్షరాల పరిచయం

గ | స | న

గడియారం

సబ్బు

నక్క

గద

సగం

నగ

ఈగ	సంత	నటన
గలగల	సరసర	నగరం
గరగర	సలసల	నలత

చుక్కలను కలుపుతూ - చదువుతూ రాస్తా.

- 'న' అక్షరంతో వచ్చే పదాలను రాస్తా.

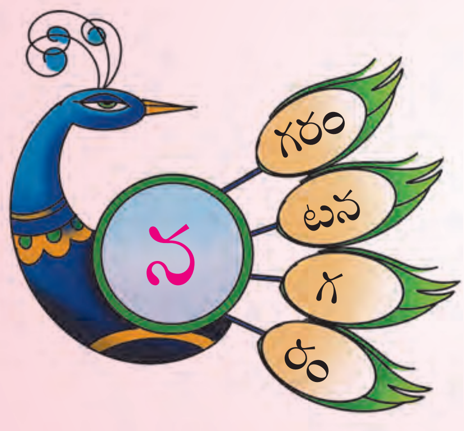

ఉదా. నగరం

(1) ....

(2) ....

(3) ....

చదువుతూ, రాస్తా :

సలసల సలసల సలసల సలసల

గలగల గలగల గలగల గలగల

నగరం నగరం నగరం నగరం

- 'స' అక్షరాన్ని గుర్తించి వలయం చుడతా.

ఇ స క, అ ల స ట, స ల స ల

- 'న' అక్షరాన్ని గుర్తించి గొలుసుతో కలుపుతా.

న గ, న ట న, న గ రం

- విందాం-రాద్దాం.

ఈగ

సంత

నటన

14. మితిమీరిన ఆశ

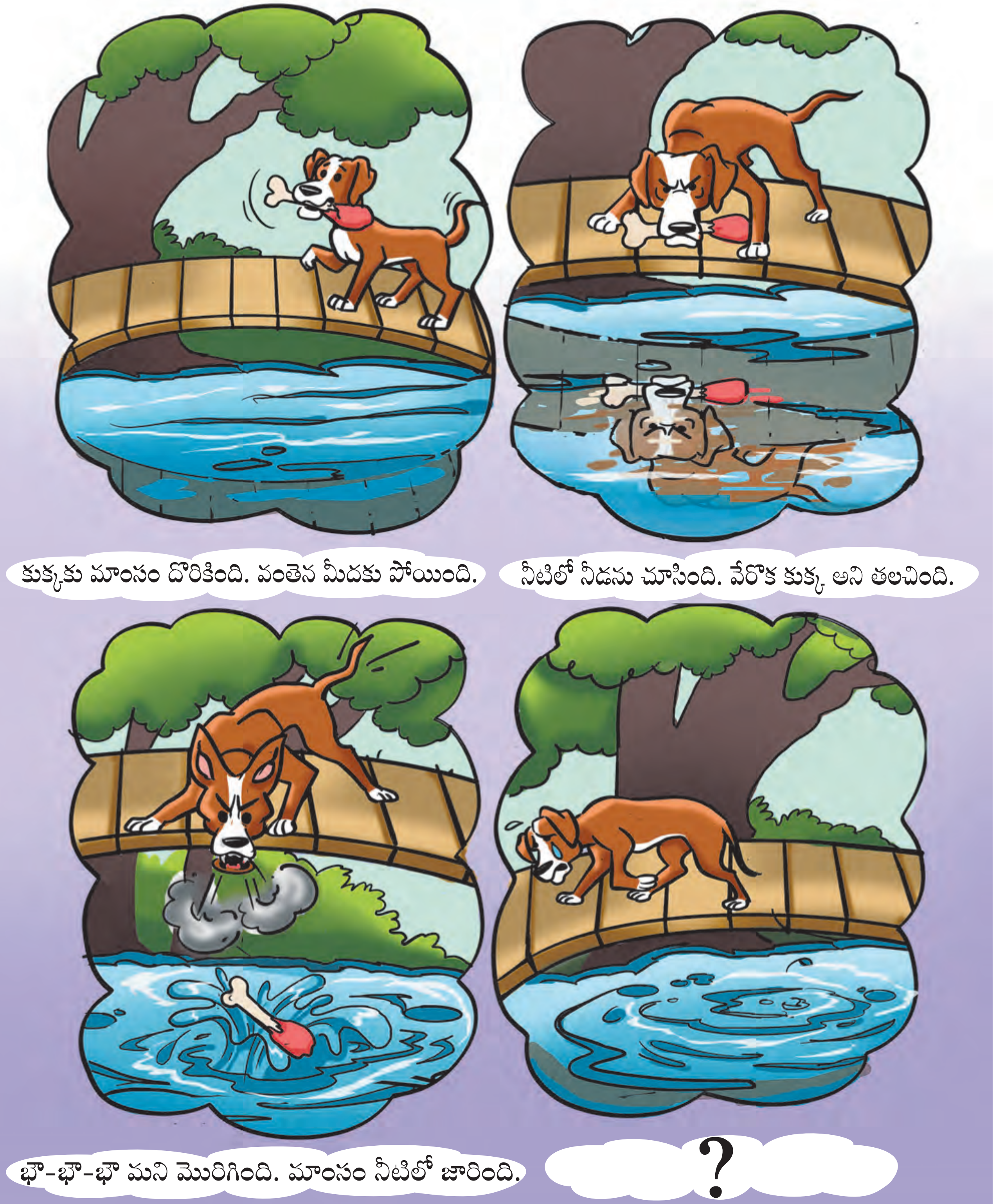

విందాం, మాట్లాడుకొందాం : ● కుక్కకు ఏమి దొరికింది? ● కుక్క నీటిలో ఏమి చూచింది? ● కుక్కకు దొరికిన మాంసం నీటిలో ఎందుకు పడింది? ● చివరకు ఏమయ్యింది? ● మీకు తెలిసిన ఇంకొక కథ చెప్పండి.

15. వాహనాలు

సైకిలు ఎక్కి మేము సంతకెళ్ళాము

బస్సు ఎక్కి మేము భద్రాచలం వెళ్ళాము

రైలు ఎక్కి మేము రాజమండ్రి వెళ్ళాము

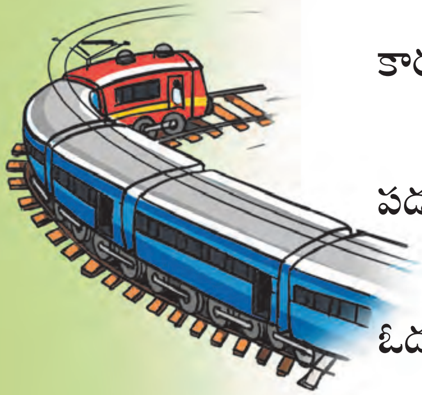

కారు ఎక్కి మేము కాకినాడ వెళ్ళాము

పడవ ఎక్కి మేము పల్లెకు వెళ్ళాము

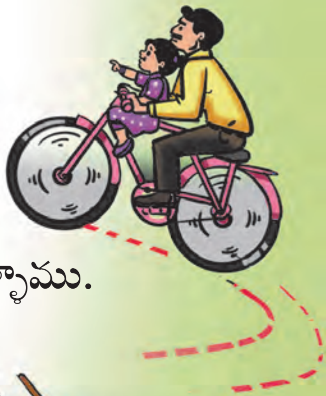

ఓడ ఎక్కి మేము ఒరిస్సా వెళ్ళాము

విమానం ఎక్కి మేము విశాఖపట్నం వెళ్ళాము.

విందాం, మాట్లాడుకొందాం :

- మీరు రోజూ బడికి ఎలా వెళతారు?
- చిత్రంలో ఏయే వాహనాలు ఉన్నాయి?
- నీకు ఏవాహనం ఎక్కడం ఇష్టం?
- ఈ వాహనాల ఆట బొమ్మలు చూశావా?
- మీకు ఇష్టమైన వాహనం బొమ్మగీయండి.

గబగబా పలుకుదాం - గమ్మత్తు చూద్దాం : నాలుగు నల్ల లారీలు, ఆరు ఎర్ర లారీలు.

16. అక్షరాల పరిచయం

వ	మ	య

వడ

మబ్బు

యజ్ఞం

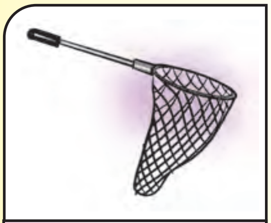

వల

మర

వనం	అమల	ఆయన
వరం	రమ	సమయం

చుక్కలను కలుపుతూ - చదువుతూ రాస్తా.

వ వ వ వ వ వ

మ మ మ మ మ

య య య య

- ఇచ్చిన పదాలలో 'య' అక్షరాన్ని గుర్తించి కింద గీత (——) గీస్తా.

ఆ య న   న య నం   ఊ య ల   స మ యం

- అక్షరాన్ని చిత్రంతో జత చేస్తా :

వ   మ   య

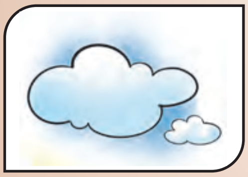

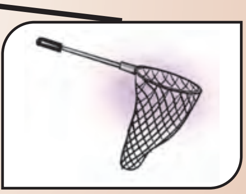

పదాలను చూచి చదువుతూ రాస్తా:

వల వల వల వల వల

మర మర మర మర

ఆయన ఆయన ఆయన

- విందాం-రాద్దాం.   వల   మర   యన

- ఉపక్రమం:

ఇచ్చిన చిత్రాన్ని చూచి దాని ప్రకారం రంగు వేస్తా.

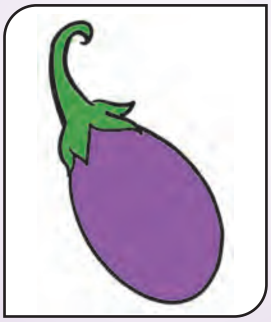
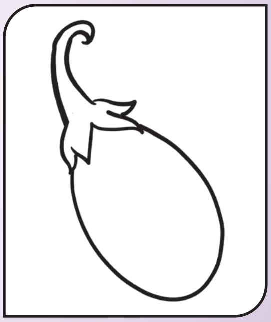

17. వ్యాయామం

ఒకటి రెండు నిలబడులేచి

మూడు నాలుగు చేతులు ఎత్తు

ఐదు ఆరు చేతులు దించు

ఏడు ఎనిమిది చేతులు చాచు

తొమ్మిది పది చప్పట్లు కొట్టు

వ్యాయామం చేద్దాం. హుషారుగా ఉందాం.

విందాం, మాట్లాడుకొందాం :
- ఈ పాటను పాడుతూ వ్యాయామం చేశారా? మీకు నచ్చిందా?
- మీ ఇంట్లో వ్యాయామం ఎవరెవరు చేస్తారు? ● ఏ రకమైన వ్యాయామం చేస్తారు?

ఉపాధ్యాయ సూచన :
- మౌఖిక సూచనలిస్తూ కృత్యం చేయించండి.
- పిల్లలు సూచనలను అర్థం చేసికొని, అనుసరించునట్లు అలవాటు చేయించాలి.

18. రోడ్డు నియమాలు

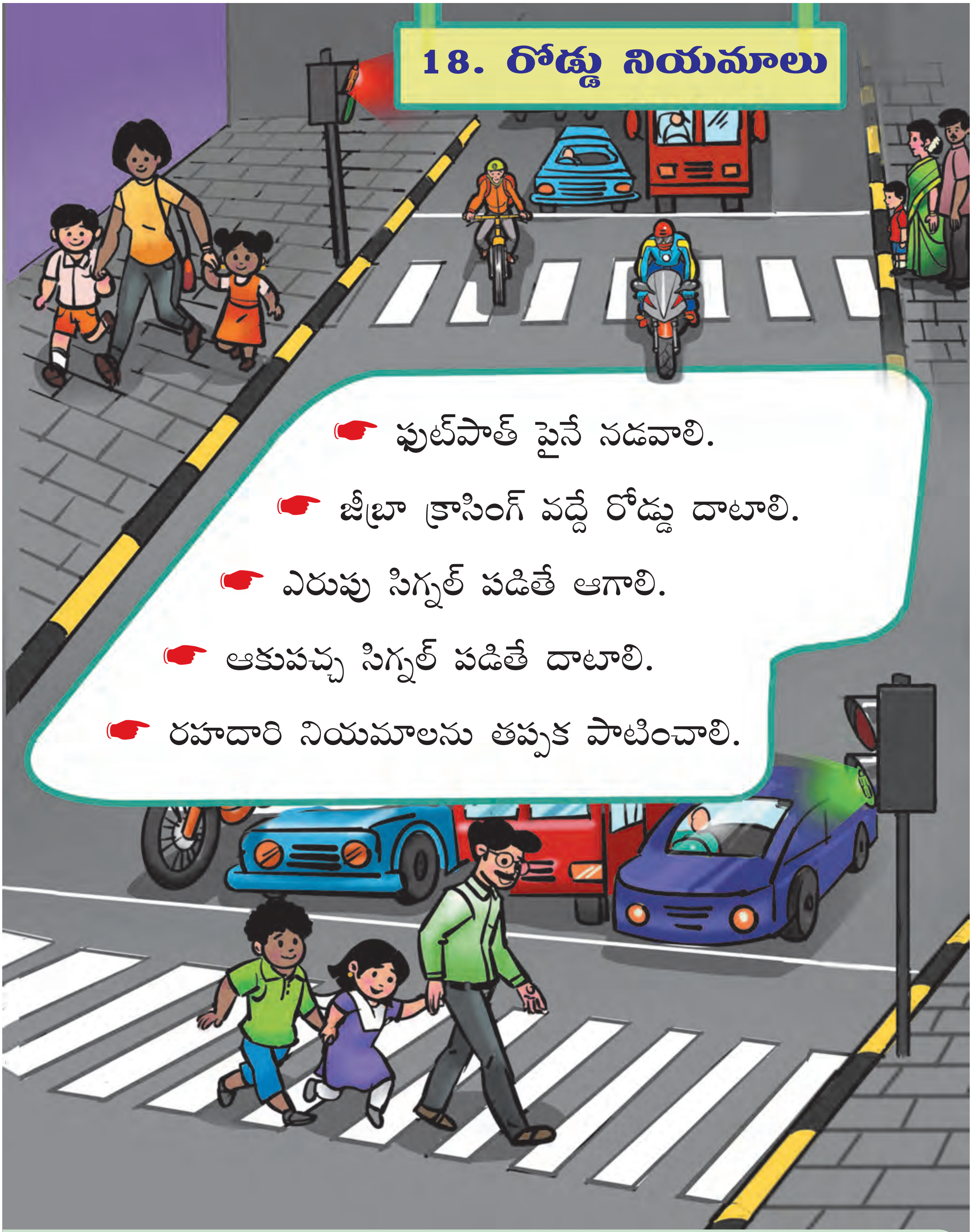

- ఫుట్‌పాత్ పైనే నడవాలి.
- జీబ్రా క్రాసింగ్ వద్దే రోడ్డు దాటాలి.
- ఎరుపు సిగ్నల్ పడితే ఆగాలి.
- ఆకుపచ్చ సిగ్నల్ పడితే దాటాలి.
- రహదారి నియమాలను తప్పక పాటించాలి.

విందాం, మాట్లాడుకొందాం :

- మీరు ఎవరితో బయటకు వెళ్తారు?
- మిమ్మల్ని రోడ్డు ఎవరు దాటిస్తారు?
- సిగ్నల్స్ చూశారా?

19. అక్షరాల పరిచయం

ఇ | ఈ | ఐ | ణ

ఇల్లు

ఈ

ఈ

ఐదు

ణ

ణ

ఇల

ఈ

ఐరావతం

గణగణ

చుక్కలను కలుపుతూ - చదువుతూ రాస్తా.

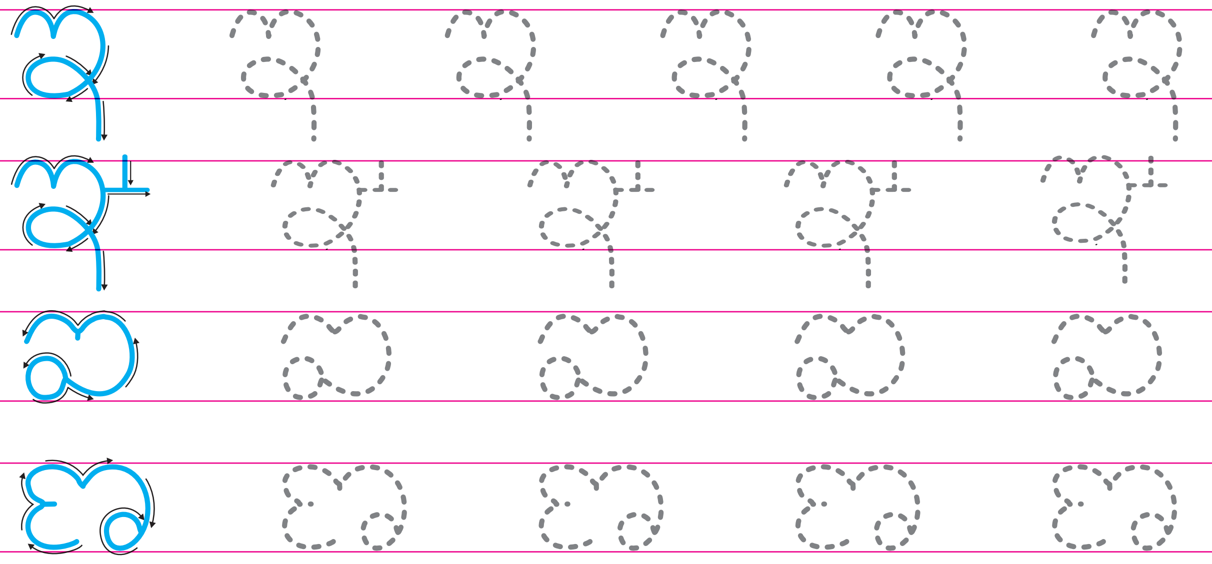

- 'ణ' అక్షరాన్ని గొలుసుతో కలుపుతా.

ర మ ణ   స వ ర ణ   గ ణ గ ణ

- 'ఐ' అక్షరాన్ని గుర్తించి వలయం 'o' చుడతా.

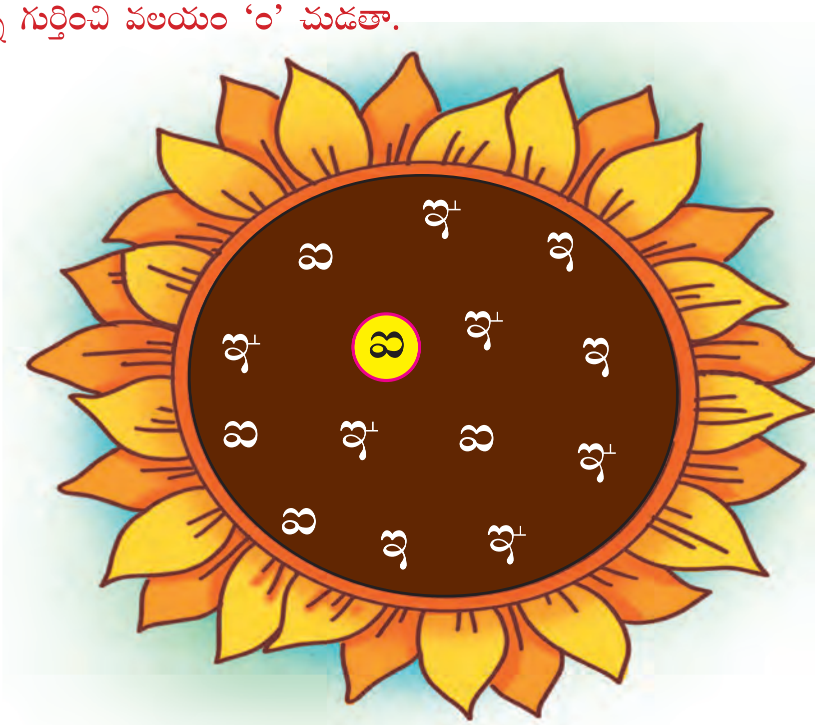

పదాలను చూచి చదువుతూ రాస్తా:

ఇల

రమణ

గణగణ

ఇవతల

లవణం

- విందాం-రాద్దాం. ఇల రమణ గణగణ

20. చేద్దాం-ఆడుదాం-తెలుసుకుందాం.

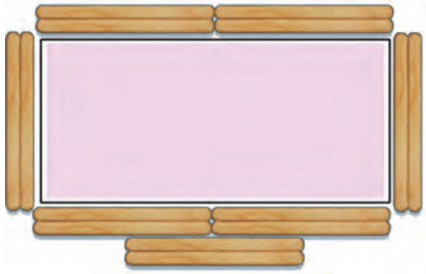

టీ.వి.

మొబైల్

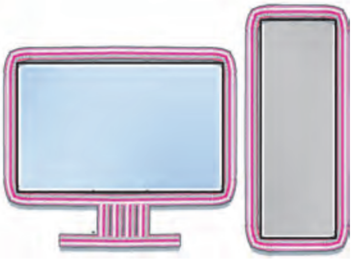

కంప్యూటర్

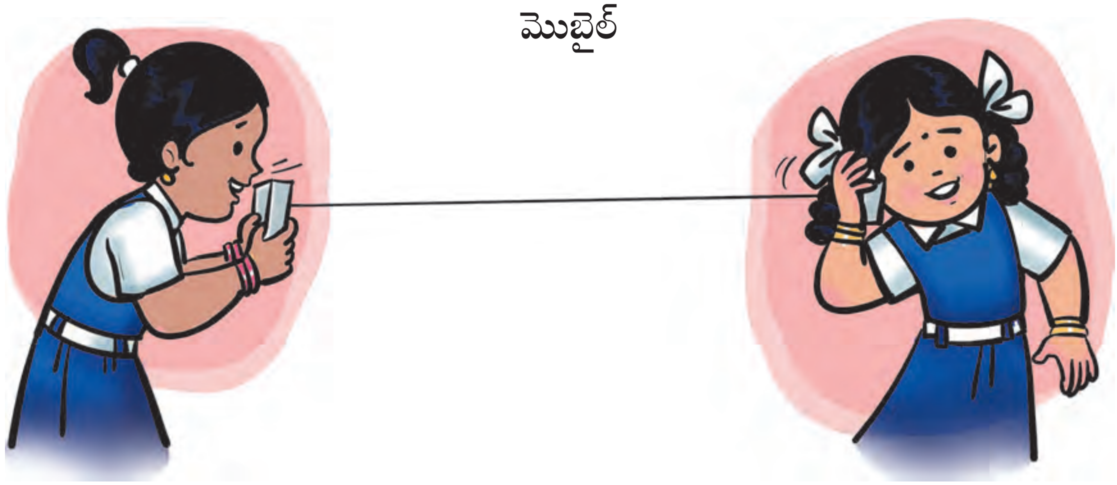

చూద్దాం, మాట్లాడుకొందాం : ● మీరు ఏయే రకాల ఫోన్లు చూశారు? ● టీ.వీ. లో ఏమేమి చూస్తారు?

ఉపాధ్యాయ సూచన : కమ్యూనికేషన్ టెక్నాలజీ పరికరాలను పరిచయం చేయాలి.

21. తెలివిగల నక్క

చూద్దాం, మాట్లాడుకొందాం : ● మీకు ఏ పండ్లు ఎక్కువ ఇష్టం? ● ఎత్తులో ఉన్న వస్తువులను ఎలా అందుకుంటారు?
● నక్క పండ్లను ఎలా అందుకుంది? ● తాడు గ్రంథాలయంలోని చిత్రకథల పుస్తకాలను చదువుదామా!

22. అక్షరాల పరిచయం

ఉ	ఊ	డ	ఢ	ఱ

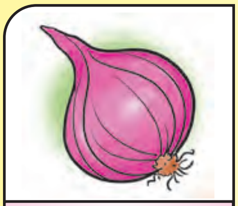
ఉల్లి

ఊయల

డబ్బా

ఢంకా

ఱంపం

ఉడత

ఊడ

తలగడ

ఉమ ఊట గడ

ఉలవ ఊత గడగడ

చుక్కలను కలుపుతూ, చదువుతూ రాస్తా.

ఉ

ఊ

డ

ఢ

ఱ

పదాలను చూసి పలుకుతూ చదువుతూ రాస్తా.

ఉమ ఉమ ఉమ ఉమ

ఊడ ఊడ ఊడ ఊడ

తలగడ తలగడ తలగడ

- చిత్రాలను పదాలతో జతపరుస్తా.

ఊయల

వడ

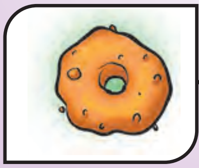

ఉడత

- విందాం-రాద్దాం.

ఉమ

ఊడ

తలగడ

- గడిలోని అక్షరాలను, అంకెలను గమనించి కింద అడిగిన విధంగా రాస్తా.

ల	త	గ	డ	ఊ	య
1	2	3	4	5	6

ఉదా॥ 1వ అక్షరం ఏమిటి? దానిని గడిలోరాయండి. ల

- 5వ అక్షరం ఏమిటి? దానిని గడిలో చూచి రాయండి.
- 3,4 అక్షరాలను కలిపి చదవండి. దానిని గడిలో రాయండి.
- 5,6,1 అక్షరాలను కలిపి చదవండి. దానిని గడిలో రాయండి.
- 2, 1 అక్షరాలను కలిపి చదవండి. దానిని గడిలో రాయండి.

23. పెరట్లో సందడి

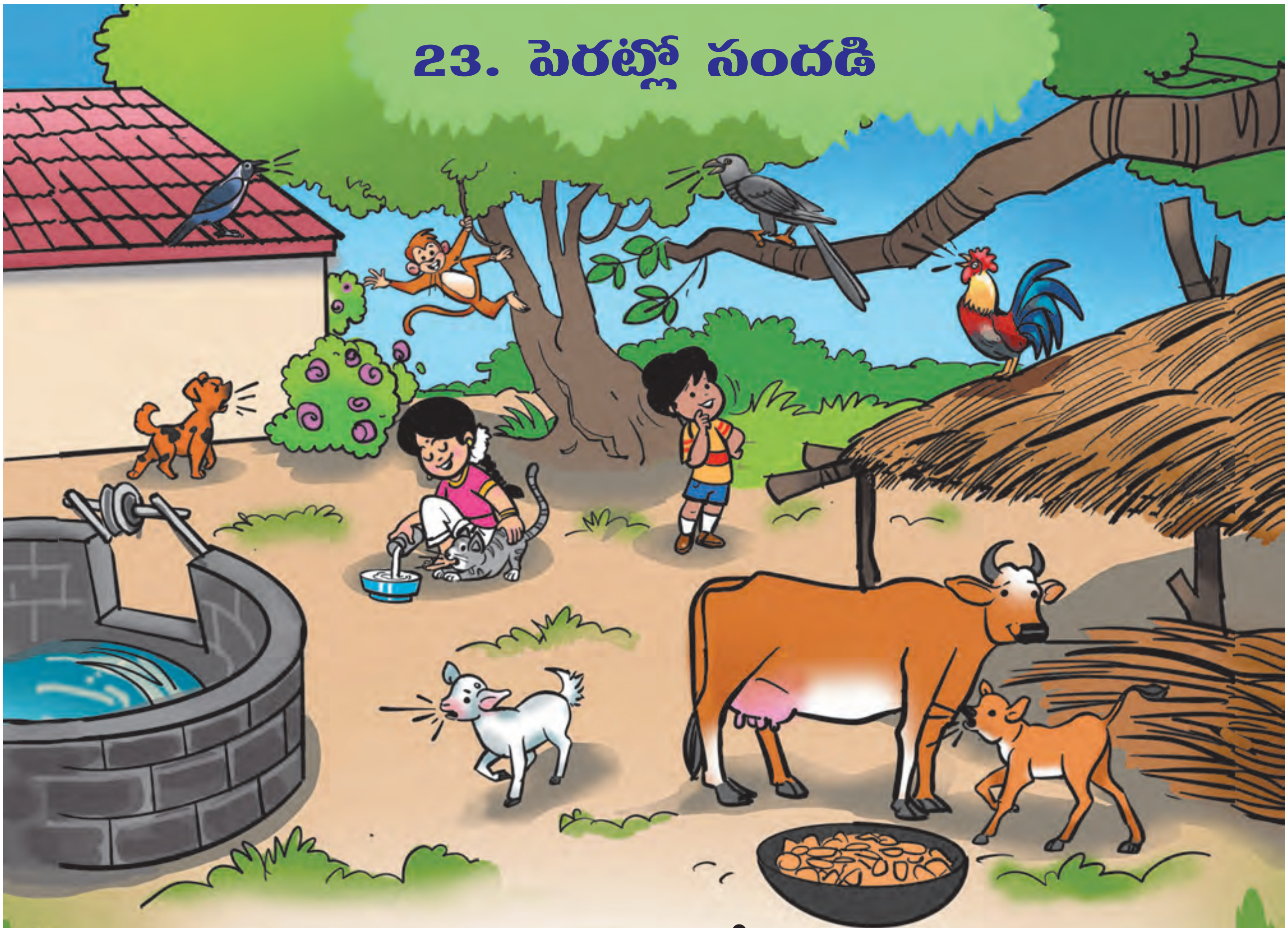

మా పెరటిలో...

పిల్లికూన పిలిచింది
మ్యావ్ మ్యావ్
కోకిలమ్మ పాడింది
కుహూ కుహూ కుహూ
కుక్కపిల్ల అరిచింది
భౌ భౌ భౌ
కోడిపుంజు కూసింది
కోక్కొరోకో

బుజ్జిమేక రమ్మంది
మే మే మే
కాకి పిల్ల అరిచింది
కావ్ కావ్ కావ్
ఆవు దూడ ఆకలంది
అంబా అంబా అంబా
కోతి పిల్ల వెక్కిరించింది
కిచ్ కిచ్ కిచ్

– శ్రీమతి పురిమళ్ళ సునంద

విందాం, మాట్లాడుకొందాం : • మీ పరిసరాలలో ఏయే జంతువులు చూశావు? అవి ఎలా అరుస్తాయి? • నీకు ఏ జంతువు, పక్షి ఇష్టం? • ఉదయాన్నే ఏ పక్షి అరుపు వినిపిస్తుంది?

ఉపక్రమం : అరుపుల ఆట

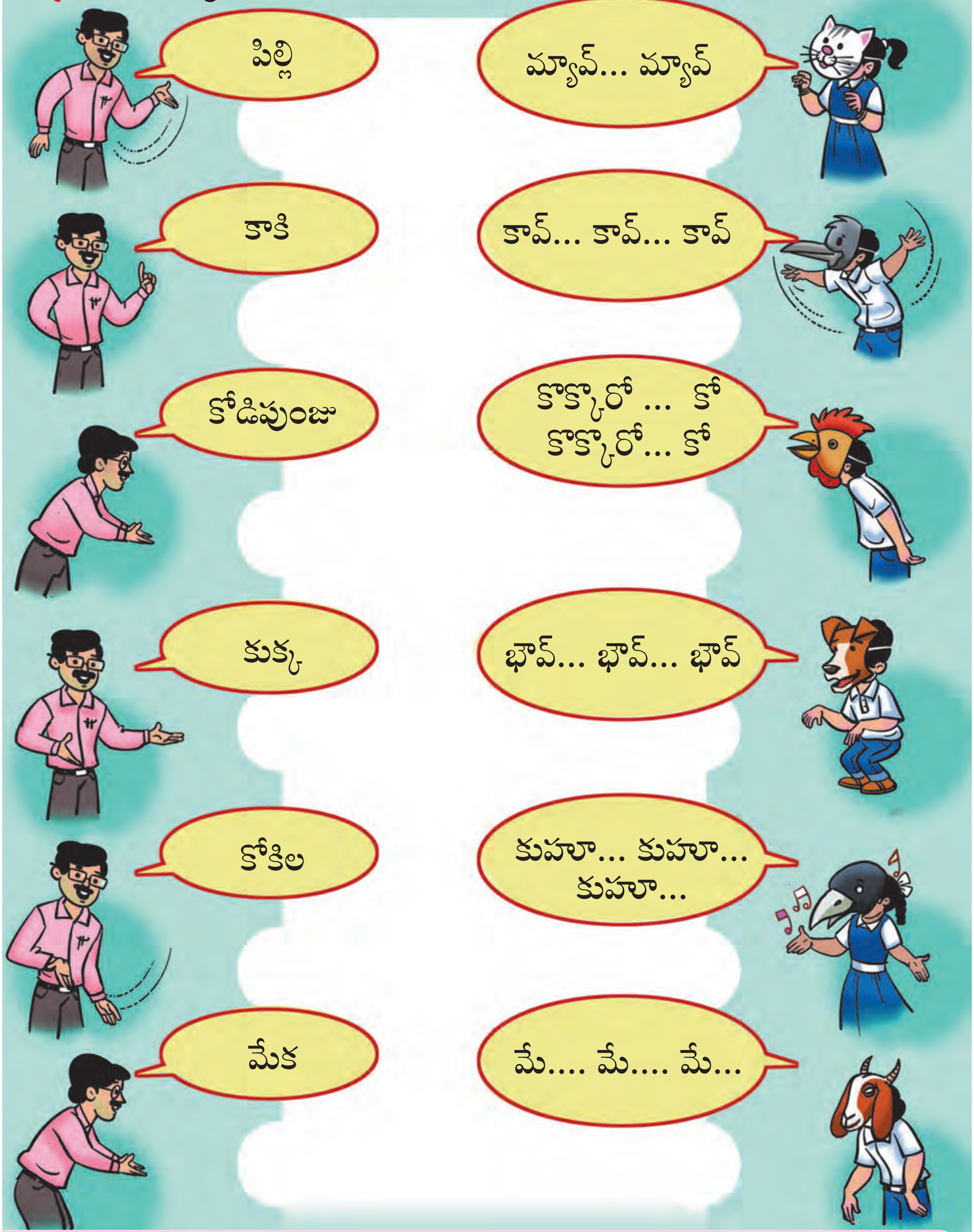

ఉపాధ్యాయ సూచన :

- పిల్లలకు వివిధ ప్రాణుల ముఖ ముసుగు (మాస్క్)లు ఇవ్వండి.
- మీరు ఏప్రాణి పేరు చెప్పి పిలిచిన ఆ మాస్క్ గల విద్యార్థి ఆ ప్రాణిలా అరుస్తూ తరగతి ముందుకు రావాలి.
- ఈ ఆట ద్వారా వివిధ ప్రాణుల అరుపులను అభ్యాసం చేయించండి.

24. అక్షరాల పరిచయం

ద ధ థ

దవడ

ధనుస్సు

థ

థ

ధనం

కథ

దండ	దండన	ధర	రథం
దడదడ	దవడ	ధగధగ	ధనధన

చుక్కలను కలుపుతూ, చదువుతూ రాస్తా.

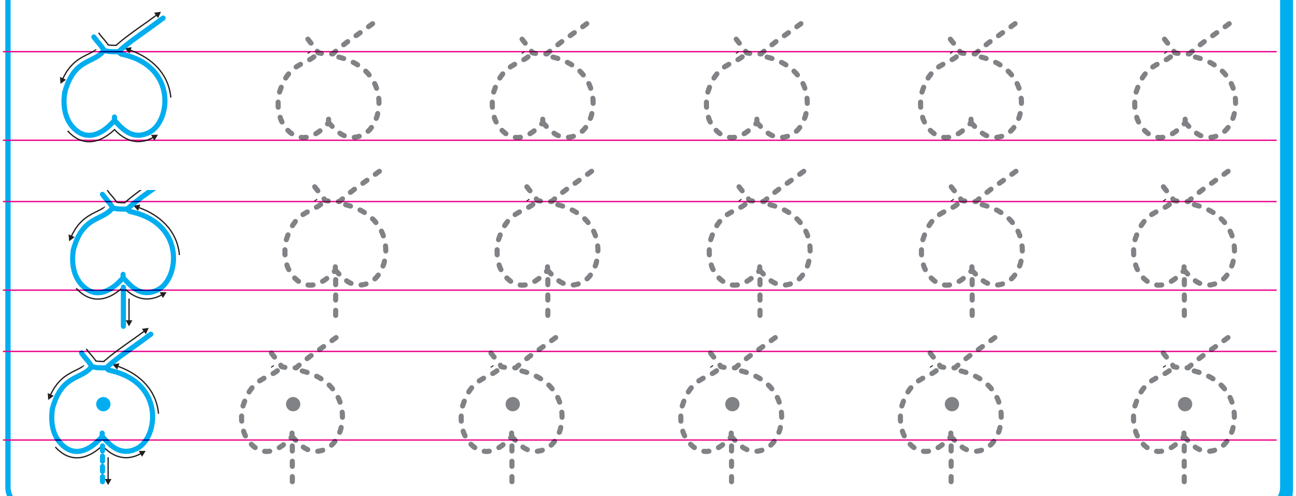

పదాలను చూసి పలుకుతూ రాస్తా.

దండ దండ దండ దండ

ధర ధర ధర ధర ధర

రథం రథం రథం రథం

- 'ద' అక్షరముతో పదాలను రాయండి.

ద → య | వడ | డ

ఉదా: దయ

1) ________

2) ________

- గడులలోని అక్షరాలతో పదాలను రాస్తా.

ధ	నం
ర	

ఉదా: ధనం

____

వ	డ
ల	

1) ________

2) ________

ఉ	మ
	ర

1) ________

2) ________

ల	త
	ల

1) ________

2) ________

- 'ద' అక్షరాన్ని గుర్తించి, దాని క్రింద గీత గీస్తా.

ఉదా: ద డ ద డ, మం ద, వం ద, ద య

- విందాం-రాద్దాం. దండ ధర ధనం రథం

25. టోపీల వ్యాపారి-కోతులు

చూద్దాం, మాట్లాడుకొందాం : ● చిత్రంలో మనిషి దగ్గర ఏమున్నాయి? ● వస్తువులను అమ్మేవారిని వ్యాపారి అంటారు.
● టోపీల వ్యాపారి ఎక్కడ కూర్చున్నాడు? ● కోతులు టోపీలను తీసుకొని ఏమి చేశాయి?
● కోతులు టోపీలు ఎందుకు విసిరేశాయి?

అంగడి వీధి

చిత్రాన్ని గమనిద్దాం - మాట్లాడుకుందాం.

1) మీకు ఇష్టమైన పండు లేదా కూరగాయ చిత్రాన్ని గీసి చూపండి.

2) చిత్రంలోని కూరగాయలు, పండ్ల పేర్లను చెప్పండి.

3) పండ్లు, కూరగాయలు బాగాతినాలి. ఎందుకు?

4) పండ్లు కూరగాయ ముక్కల కలుపును (సలాడ్) రేపు తెస్తాను.
అందరం కలిసి తిందామా?

ఉపాధ్యాయ సూచన :
- పై చిత్రంలో ఏమేమి ఉన్నాయో విద్యార్థులను అడుగుతూ వారినుండి జవాబులు రాబట్టండి.
- వారు ఇంటి భాషలో స్వేచ్ఛగా మాట్లాడుటకు అవకాశం కల్పించండి.

26. అక్షరాల పరిచయం

ఋ	ౠ	ఌ	ౡ

ఋషి

ౠ

ౠ

జడ

ౡ

ౡ

ఋణం	జంట	జత	జలం
జలజల	జరజర	అమలజడ	జలగ

చుక్కలను కలుపుతూ - చదువుతూ రాస్తా.

ఋ ఋ ఋ

ౠ ౠ ౠ

ఌ ఌ ఌ ఌ ఌ ఌ

ౡ ౡ ౡ ౡ ౡ ౡ

పదాలను చదువుతూ రాస్తా.

ఋణం ఋణం ఋణం

జడ జడ జడ జడ జడ

జలం జలం జలం జలం

- చిత్రాలను అక్షరాలతో జతపరుస్తా.

ఢ

ఊ

ఋ

జ

- విందాం-రాద్దాం. ఋషి జడ జలం జత

27. సీతాకోకచిలుక

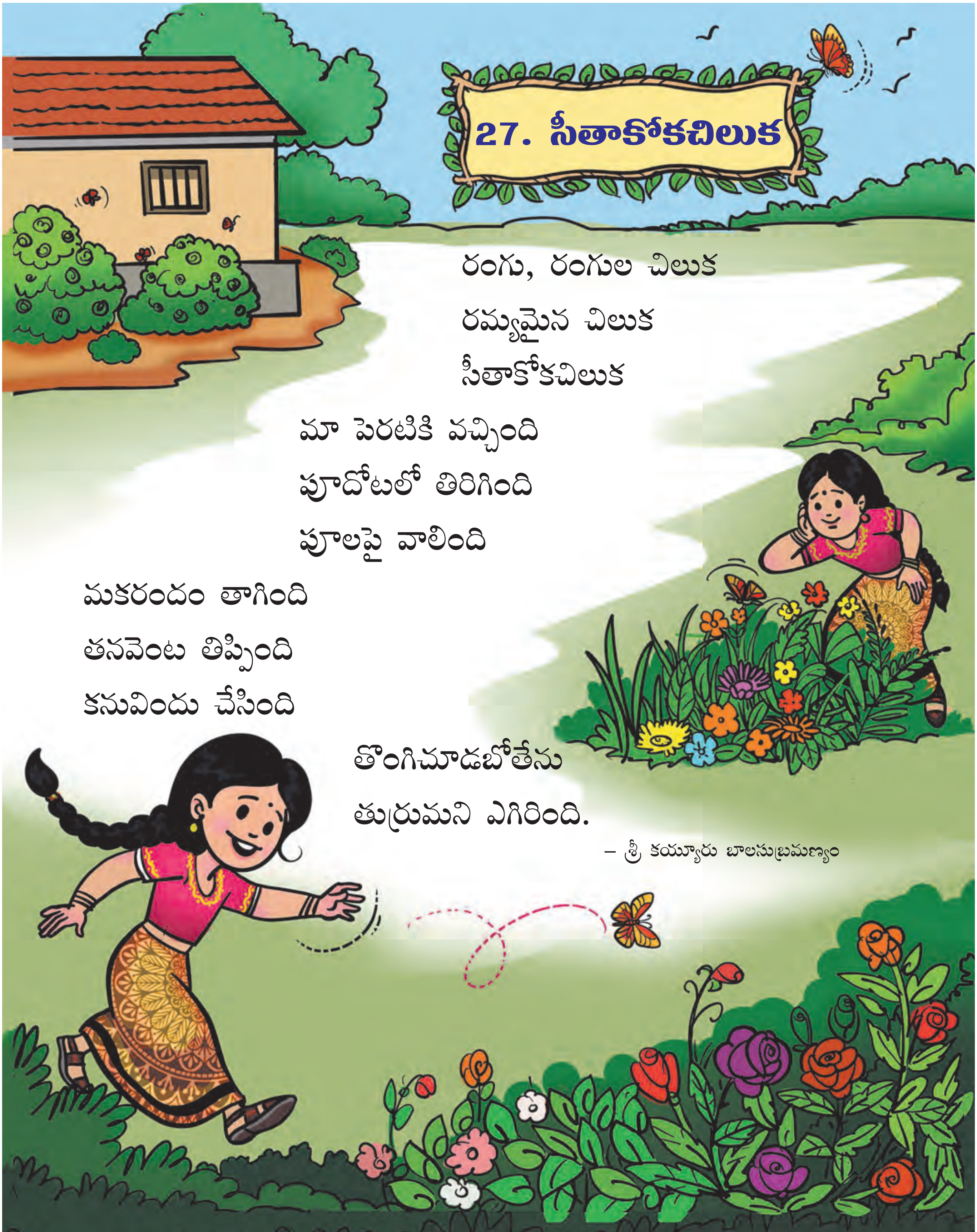

రంగు, రంగుల చిలుక
రమ్యమైన చిలుక
సీతాకోకచిలుక

మా పెరటికి వచ్చింది
పూదోటలో తిరిగింది
పూలపై వాలింది

మకరందం తాగింది
తనవెంట తిప్పింది
కనువిందు చేసింది

తొంగిచూడబోతేను
తుర్రుమని ఎగిరింది.

– శ్రీ కయ్యూరు బాలసుబ్రమణ్యం

విందాం, మాట్లాడుకొందాం : • చిత్రంలో అమ్మాయి ఏమి చూస్తున్నది? • మీరు సీతాకోక చిలుకను చూశారా? • అది ఎక్కడ వాలుతుంది? • మీరు ఎప్పుడైనా తూనీగను చూశారా?

● పాడుతా - రంగుల పేర్లు తెలుసుకుంటా.

ఎరుపు రంగు నేనండి.

పసుపు రంగు నాదండి.

నలుపు రంగు నేనండి.

తెలుపు రంగు నాదండి.

నీలం రంగు నాదండి.

ఆకుపచ్చ నేనండి.

వినదాం - మాట్లాడుకొందాం :

- మీరు సీతాకోకచిలుకలను ఏయే రంగులలో చూశారు?
- మీకు ఏ రంగు అంటే ఇష్టం? ● పై రంగులపాట వలె సొంతపాటను తయారుచేయండి.

ఉదా: నీలం రంగు నాకిష్టం - ఎరుపు రంగు నీకిష్టం

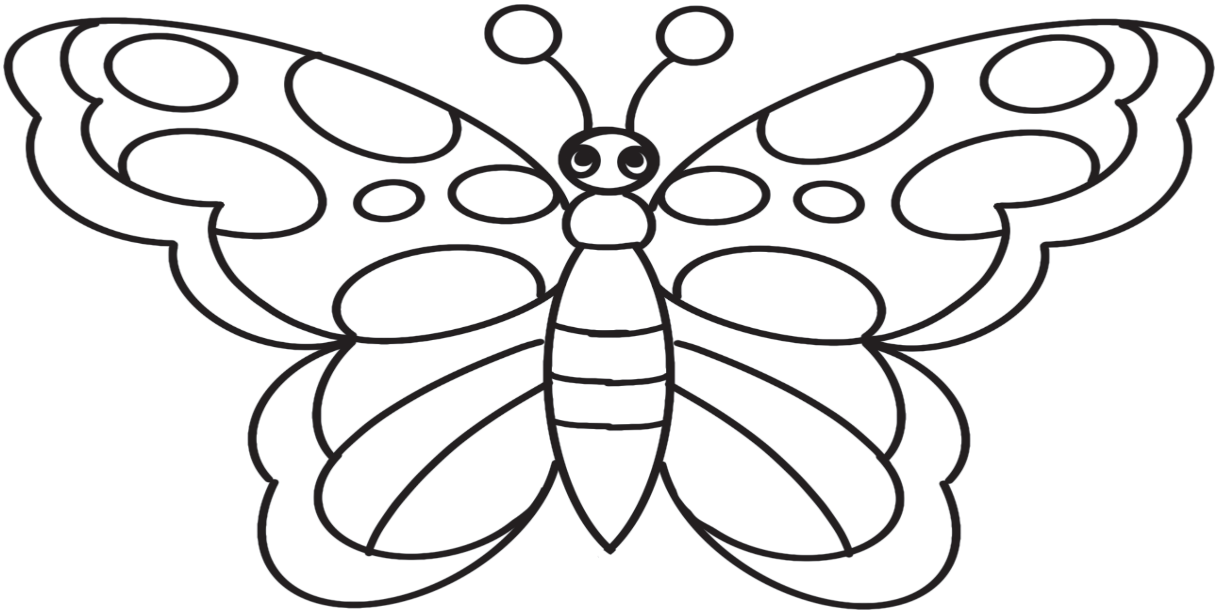

28. అక్షరాల పరిచయం

బ భ చ ఛ

		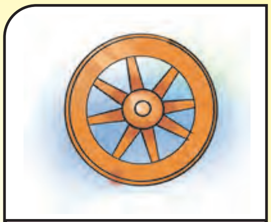	
బంతి	భవనం	చక్రము	ఛత్రము
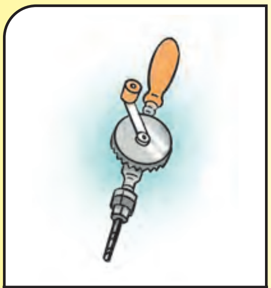		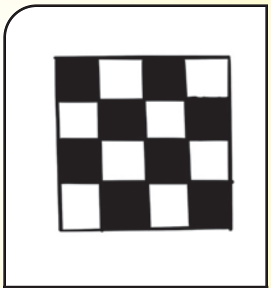	
బరమ	భజన	చదర	ఛగల
తబల	భగభగ	చరచర	ఛందము
బలపం	భవనం	చదరంగం	పింఛము

చుక్కలను కలుపుతూ - చదువుతూ రాస్తా.

బ బ బ బ బ

భ భ భ భ భ

చ చ చ చ చ

ఛ ఛ ఛ ఛ ఛ

- 'బ' అక్షరముతో పదాలను రాస్తా.

బ — లం, లపం, రము

ఉదా: బలం

1) ________

2) ________

- 'చ' అక్షరాన్ని గుర్తించి కింద గీత గీస్తా.

చ ద ర, చ ల నం, ఇ చ ట, చ ర చ ర

- చిత్రాన్ని చూసి మొదటి అక్షరాన్ని రాస్తా.

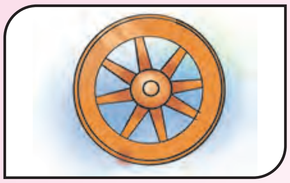 → చ

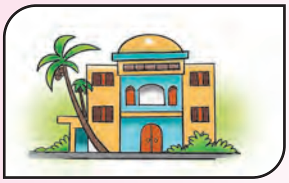 → ________

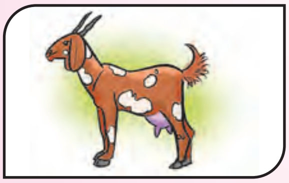 → ________

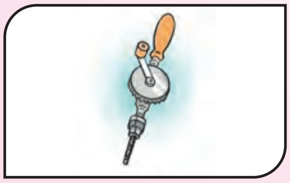 → ________

- విందాం-రాద్దాం. బలం భజన చదర ఛగల

29. రుచులు

మిరపకాయ

కారం

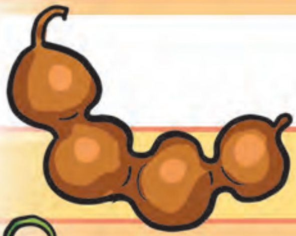
చింతకాయ

పులుపు

కాకరకాయ

చేదు

ఉసిరికాయ

వగరు

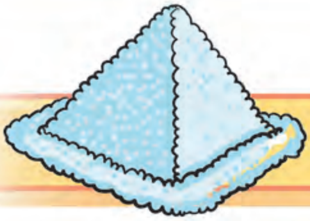
ఉప్పు

ఉప్పన

అరటిపండు

తీపి

వినదాం, మాట్లాడుకొందాం :
- మీకు ఇష్టమైన తీపిపదార్థాలు చెప్పండి.
- కాకరకాయ కూర ఎప్పుడైనా తిన్నారా?
- మీకు ఏ కూర అంటే ఇష్టం?
- మీకు ఇష్టమైన పండు ఏది?

పప్పుబెల్లాలు పంచుకు తిందాం.

పప్పుబెల్లాల భేల్ చేద్దాం:

కావలసిన పదార్థాలు :

• మరమరాలు • వేరుశెనగ పప్పులు • పుట్నాల పప్పు • బెల్లం ముక్కలు.

ఒక పెద్ద గిన్నెలో మరమరాలు పోయాలి. తర్వాత వేరుశెనగ (పల్లీ) పప్పులు, పుట్నాల పప్పు వేయాలి. వాటిలో చిన్న చిన్న బెల్లంముక్కలు లేదా బెల్లంతురుము కలపాలి. అంతే!

నోరూరించే, బలాన్నిచ్చే పప్పుబెల్లాలు సిద్ధం
రారండి - ఆరగిద్దాం - ఆనందిద్దాం.

30. అక్షరాల పరిచయం

ఎ | ఏ | ప | ఫ

ఎలుక

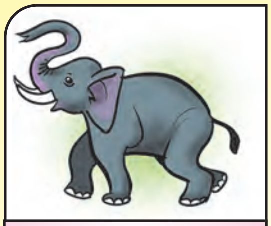

ఏనుగు

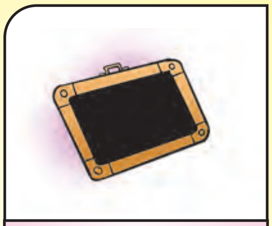

పలక

ఫలం

ఏతం

పడవ

ఎడమ
ఎండ
ఎంత

ఏకం
ఏల

పంట
పనస
పదపద

ఫణం
ఫలకం

చుక్కలను కలుపుతూ - చదువుతూ రాస్తా.

ఎ ఎ ఎ ఎ ఎ

ఏ ఏ ఏ ఏ ఏ

ప ప ప ప ప

ఫ ఫ ఫ ఫ ఫ

- 'ఫ' అక్షరాన్ని గుర్తించి గొలుసుతో కలుపుతా.

ఫ లం   ఫ ణం   ఫ ల కం   సీ తా ఫ లం

- 'ప' అక్షరాన్ని గుర్తించి 'O' చుడతా.

ప గ డం,   గ డ ప ,   ప డ వ,   ప న స,   ప ద ప ద

- విందాం-రాద్దాం. ఎడమ   ఏతం   పడవ   ఫలం

బంతి పాట

బంతి బంతి – ఇది మా బంతి
కాళ్లు లేవు – చేతులు లేవు
గుండ్రని పొట్ట – పొట్టనిండా గాలి
దొరలును – దుముకును
ఇది మా బంతి.

విద్యార్థులకు సూచనలు :
- పై చిట్టి గేయాన్ని అభినయిస్తూ పాడండి. అర్థాన్ని చెప్పండి.
- మీకు నచ్చిన ఏదైనా వస్తువు లేదా పెంపుడు జంతువు గురించి ఒక పాట పాడండి.

ఉపాధ్యాయ సూచన : ఇలాగే కొన్ని వస్తువులను చూపి లేదా వారికి నచ్చిన దానిని గురించి చిన్న చిన్న పాటలు తయారు చేసేలా సహాయం అందిస్తూ ప్రోత్సహించండి.

31. తోటపని

మట్టికుండీలో గింజలు నాటారు.

తరగతి కిటికీలో కుండీలను పెట్టారు.

ప్రతిరోజు నీళ్ళు పోశారు.

మొక్కలు పెరిగాయి, పాఠశాల ఆవరణలో నాటారు.

విందాం, మాట్లాడుకొందాం : ● మీరు ఎప్పుడైనా గింజలు నాటారా? ● పిల్లలు గింజలు దేనిలో నాటారు?
● ప్రతిరోజు పిల్లలు మొలకలకు ఏమి పోస్తున్నారు? ● పెరిగిన మొక్కలు ఎక్కడ నాటారు?

విత్తనం మొలకెత్తటం - దశలు

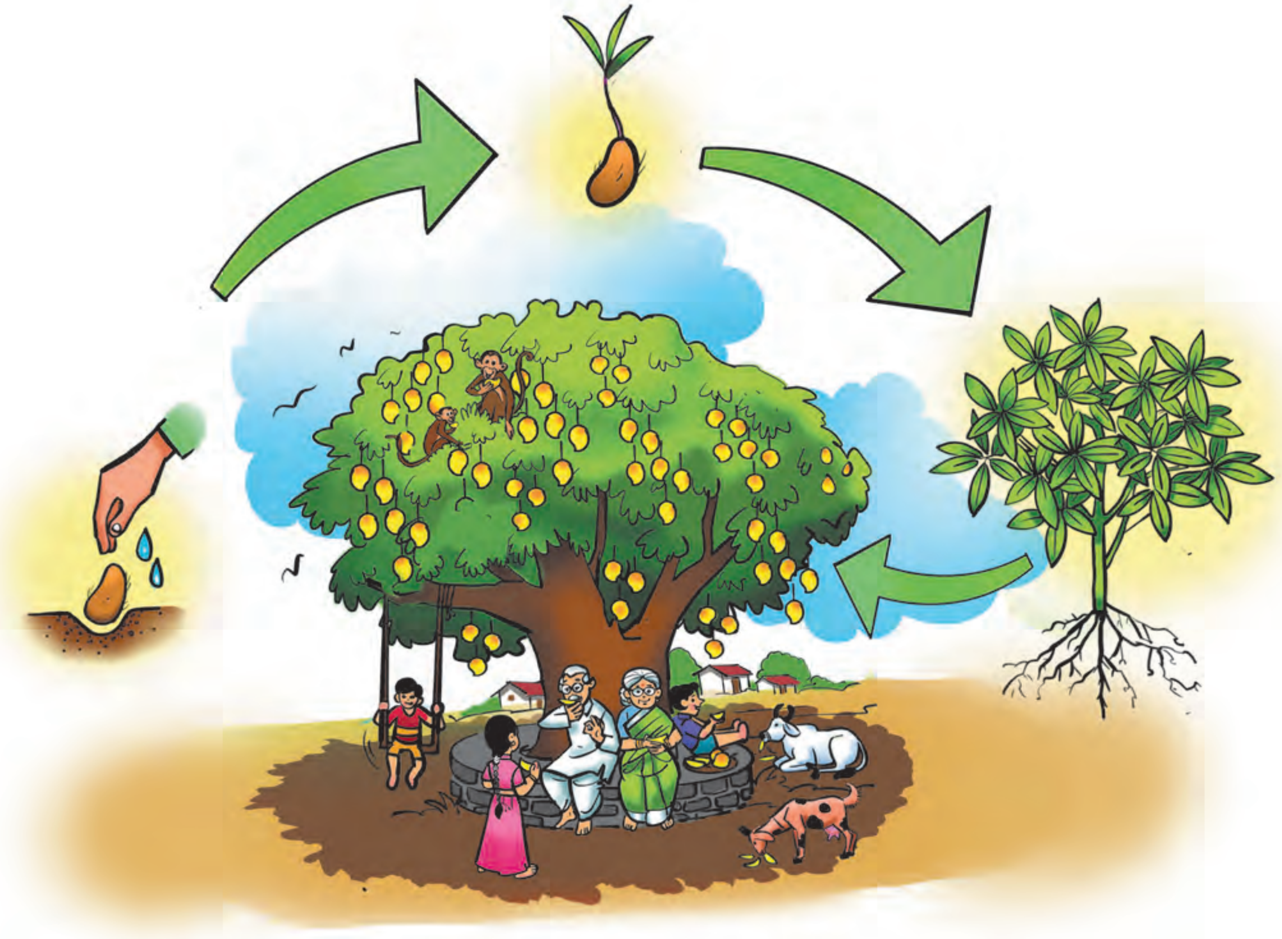

చూద్దాం, విందాం - మాట్లాడుకుందాం.

1) పై చిత్రంలో ఏయే జంతువులు ఉన్నాయి?

2) విత్తనం ఎలా మొలకెత్తి ఎలా మారింది?

3) చెట్టుకింద ఎవరెవరు ఉన్నారు? ఏమి చేస్తున్నారు?

4) చెట్టు నీడలో ఏ జంతువులు విశ్రాంతిగా కూర్చున్నాయి?

5) మామిడిపండ్లు ఏ కాలంలో దొరుకుతాయి?

6) వర్షం కురిసినప్పుడు బయట నాటిన మొక్కలకు నీరు పోయరు. ఎందుకు?

32. అక్షరాల పరిచయం

ఒ	ఓ	ఔ

ఒకటి

ఓడ

ఔషధం

ఒర

ఓణం పండగ

ఒకటువ ఓడల జంట ఔనట ఔర

చుక్కలను కలుపుతూ - చదువుతూ రాస్తా.

ఒ ఒ ఒ ఒ ఒ ఒ

ఓ ఓ ఓ ఓ ఓ ఓ

ఔ ఔ ఔ ఔ ఔ ఔ

ఒర ఒర ఒర ఒర ఒర

ఓడ ఓడ ఓడ ఓడ ఓడ

ఔర ఔర ఔర ఔర ఔర

- చిత్రాలను అక్షరాలతో జతపరుస్తా.

ఒ ఔ ఏ ఓ ఎ

- విందాం-రాద్దాం.

ఒర ఓడ ఔర ఓణం పండగ ఒకటి

పఠనం :

- గేయాన్ని పాడుదాం - నేర్చుకుందాం.

అచ్చుల పాట

అమ్మ ఒడి వెచ్చగా
ఆవు పాలు కమ్మగా
ఇటుక గోడ కట్టగా
ఈత కమ్మ కప్పగా
ఉడుత ఒక్కటొచ్చెను
ఊయలూపి పోయెను
ఋ ౠ లు ఏవని
ఎలుక చూసి వచ్చెను
ఏనుగునే పిలిచెను

ఐదు పండ్లు ఇచ్చెను
ఒంటె ఒక్కటొచ్చెను
ఓడ వొడ్డుకు చేర్చెను
ఔషధమే తెచ్చెను
అందరికీ ఇచ్చెను
అః అః అంటూనే
అక్షరాలు నేర్చెదం
ఆనందంగా పాడెదం

– శ్రీమతి ఎడ్ల లక్ష్మి

33. అక్షరాల పరిచయం

క | క్ష

కలం

క్ష

క్ష

కలప	కల	లక్ష
కడవ	కరకర	క్షమ
కలకల	క్షణం	అక్షరం

మక్కలను కలుపుతూ - చదువుతూ రాస్తా.

క క క క క క

క్ష క్ష క్ష క్ష క్ష క్ష

పదాలను చూసి పలుకుతూ చదువుతూ రాస్తా.

కలప కలప కలప కలప

క్షణం క్షణం క్షణం క్షణం

- పదాలను చదివి, కింది ఖాళీలను పూరిస్తా.

(కలం, క్షణం, అక్షరం, పలక)

ఉదా: క్ష ణం 1) ప ____ క 2) అ ____ రం 3) ____ లం

- 'క' అక్షరాన్ని గుర్తించి వలయం 'ం' చుడతా. ఉదా: (క) ల వ

అ ర క, క డ వ, ప ల క, క ర క ర

- కింది గళ్ళలో ఇవ్వబడిన అక్షరములతో పదాలను తయారుచేస్తా.

క	ప	ల	డ	వ

ఉదా: కడవ 1) ________ 2) ________

3) ________ 4) ________

- విందాం, రాద్దాం.

కలప

క్షణం

కడవ

లక్ష

- జతపరుద్దాం:

కలం

పడవ

భజన

కడవ

జడ

ఉడత

34. అందరమొకటే-మనమందరమొకటే (ప్రదర్శన)

తమే కేం చో?

నేను బాగున్నాను.

తూ కసా ఆహేస్?

నాన్ నల్లా ఇరుక్కే.

నింగళ్‌కు సుఖమాణో?

ఆమీ భాలో ఆచ్ఛి.

ఉపాధ్యాయ సూచన : చదువుతూ-పిల్లలచే పలికించాలి. అర్థాన్ని, భాషపేరు తెలియచేయాలి.

పదాల తోట

● పదాలను చదువుదాం-రాద్దాం.

అక్షరం	భజన	కలప	ఔనట
ఏతం	ఫలం	పనస	ఎండ
రథం	ఱంపం	తలగడ	చదర
ఛగల	నగరం	దవడ	అందలం
సంత	కలం	ఒర	జడ
వడ	ఓడ	గద	క్షణం

ఉపాధ్యాయ సూచన : ● పట్టికలోని పరిచిత పదాలతో సొంతవాక్యాలను చెప్పించండి.
● విద్యార్థులకు తెలిసిన మరికొన్ని పదాలను రాబట్టండి. ● కొత్త పదాలను నేర్పండి.

35. అక్షరాల పరిచయం

ఘ | ష | హ

ఘటం

ష

ష

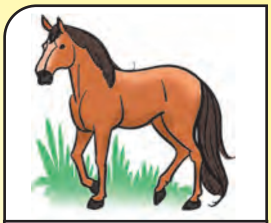

హయం

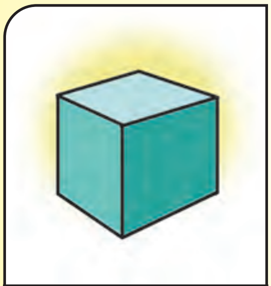

ఘనం

హలం

ఘనత	ఈష	హంస
ఘటన	ఉష	హవనం

చుక్కలను కలుపుతూ - చదువుతూ రాస్తా.

ఘ ఘ ఘ ఘ ఘ

ష ష ష ష ష

హ హ హ హ హ

- వేరుగా ఉన్న అక్షరాన్ని గుర్తించి X పెడతా.

ఉదా:

ఘ	ఘ	ఘ	~~ష~~

1)

ష	ష	చ	ష

2)

హ	హ	హ	డ

- విందాం, రాద్దాం.

ఘనం

ఉష

హాయం

- 'హ' అక్షరాన్ని గుర్తించి కింద గీత గీస్తా.

ఉదా: హ యం 1) హ లం 2) ఊ హ 3) హం స

పదాలను చూసి పలుకుతూ, చదువుతూ రాస్తా.

ఘనం ఘనం ఘనం ఘనం

ఉష ఉష ఉష ఉష ఉష

హాయం హాయం హాయం

- కింది చిత్రాలలో భేదాలను కనుగొని చెపుతా.

36. అక్షరాల పరిచయం

ఖ | శ | ళ

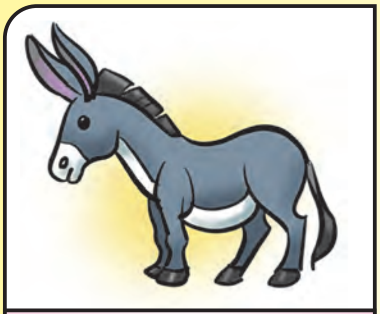

ఖరం

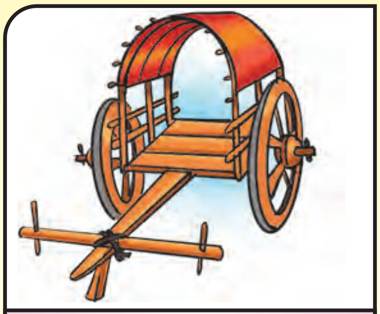

శకటము

తాళం

నఖం	ముఖం	శనగ	కళ
ఖరం	శరీరం	శకటము	ఊళ
ఖగం	శంఖం	దళం	సరళ

చుక్కలను కలుపుతూ - చదువుతూ రాస్తా.

ఖ

శ

ళ

- వేరుగా ఉన్న అక్షరాన్ని గుర్తించి X పెడతా.

ఉదా: | శ (X) | శ | శ | శ | 1) | ఖ | ఖ | త | ఖ | 2) | ళ | ళ | ళ | డ |

- 'ఖ' అక్షరాన్ని గొలుసుతో కలుపుతా.

ఉదా॥ ఖ రం, ఖ గం, న ఖం, ము ఖం

- 'శ' అక్షరాన్ని గుర్తించి వలయం 'o' చుడతా.

ఉదా॥ శ రం, శం ఖం, శ ర ణం, శ క టం

- 'ళ' అక్షరాన్ని గుర్తించి దాని కింద గీత '—' గీస్తా.

ఉదా॥ ద ళం, క ళ, తా ళం, గ ళం

- విందాం - రాద్దాం.

ఖరం

శంఖం

కళ

సరళ

వర్ణమాల

అ ఆ ఇ ఈ ఉ ఊ ఋ ౠ ఌ ౡ

ఎ ఏ ఐ ఒ ఓ ఔ అం అః

క ఖ గ ఘ ఙ

చ ౘ ఛ జ ౙ ఝ ఞ

ట ఠ డ ఢ ణ

త థ ద ధ న

ప ఫ బ భ మ

య ర ల వ శ ష స హ ళ క్ష ఱ

'ౠ, ఌ, ౡ' ప్రస్తుతం వాడుకలో లేవు. ౘ, ౙ, ఉచ్చారణ వాడుకలో ఉంది. కాని అక్షరాలు వాడుకలో లేవు. 'క్ష' సంయుక్తాక్షరం. ర-ఱ ల భేదం పాటించుట లేదు.

37. అక్షర చిత్రమాలిక (అచ్చులు, హల్లులు)

అ

ఆ

ఇ

ఈ

ఉ

ఊ

ఋ

ౠ
ౠ

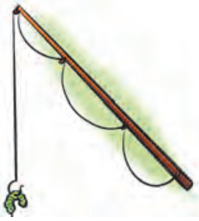
ఎ

ఏ

ఐ

ఒ

ఓ

ఔ

అం

అః

క

ఖ

గ

ఘ

ఙ
ఙ

చ

ఛ

జ

ఝ
ఝ

ఞ
ఞ

ట

ఠ
ఠ

డ

ఢ

ణ
ణ

త

థ
థ

ద

ధ

న

ప

ఫ

బ

భ

మ

య

ర

ల

వ

శ

ష
ష

స

హ

ళ

క్ష

ఱ

కృత్యం : పిల్లలు చిత్రం పేరును, అక్షరాన్ని ఒకరి తరువాత ఒకరుగా లయబద్ధంగా చెప్పే కృత్యాన్ని చేయించండి. వర్ణమాల అక్షరాలను స్పష్టంగా పలికే విధంగా, గుర్తించి చక్కని చేతివ్రాతతో, వ్రాసేలా అభ్యాసం చేయించండి.

ఉదా: అ.... అరటి, ఆ.... ఆకు, ఇ.... ఇటుక, ఈ.... ఈక, ఉ.... ఉడత

38. వర్ణమాల పాట

- విందాం - అందాం - పాడుదాం

అ ఆ ఇ ఈ చదవాలి అందర మొకటై మెలగాలీ
ఉ ఊ ఋ ౠ ఎ ఏ ఐ ఉండును మనకవి నేస్తాలై
ఒ ఓ ఔ అం అః లూ వచ్చే రోజుకు కిరణాలు
క ఖ గ ఘ ఙ లూ కలిసి ఉన్నచో విజయాలు
చ ఛ జ ఝ ఞ లూ చక్కగ చదివితె ఫలితాలు
ట ఠ డ ఢ ణ లూ టక్కున దొరుకును బహుమతులు
త థ ద ధ న దిద్దు తప్పులు ఎప్పుడు చేయొద్దు
ప ఫ బ భ మ దిద్దు పలికిన మాటలు తప్పొద్దు!
య ర ల వ శ ష స హ యత్నంబిచ్చును ఫలమాహా
ళ క్ష ఱ లన్నీ వ్రాయి లక్ష్య సాధనకు కృషి చేయి

– శ్రీ గండూరి లక్ష్మీనారాయణ

ఉపాధ్యాయ సూచన : ● గేయానికి లయబద్ధమైన బాణీని (ట్యూన్) కూర్చి అభినయంతో పాడించండి. ● పదాల అర్థాలను చెప్పించండి.

గుణింతాల గుర్తులు

అ	✓	తలకట్టు	క్ + అ	=	క
ఆ	ా	దీర్ఘము	క్ + ఆ	=	కా
ఇ	ి	గుడి	క్ + ఇ	=	కి
ఈ	ీ	గుడిదీర్ఘము	క్ + ఈ	=	కీ
ఉ	ు	కొమ్ము	క్ + ఉ	=	కు
ఊ	ూ	కొమ్ముదీర్ఘము	క్ + ఊ	=	కూ
ఋ	ృ	సుడి	క్ + ఋ	=	కృ
ౠ	ౄ	సుడిదీర్ఘము	క్ + ౠ	=	కౄ
ఎ	ె	ఎత్వము	క్ + ఎ	=	కె
ఏ	ే	ఏత్వము	క్ + ఏ	=	కే
ఐ	ై	ఐత్వము	క్ + ఐ	=	కై
ఒ	ొ	ఒత్వము	క్ + ఒ	=	కొ
ఓ	ో	ఓత్వము	క్ + ఓ	=	కో
ఔ	ౌ	ఔత్వము	క్ + ఔ	=	కౌ
అం	ం	అనుస్వారం	క్ + అం	=	కం
అః	ః	విసర్గ	క్ + అః	=	కః

ఉపాధ్యాయ సూచన : ● అచ్చులు, హల్లులు కలిసి గుణింతాక్షరాలు ఎలా రూపొందుతాయో తెలుపవలెను.

39. గుణింతాల పరిచయం

అ - ✓	ఆ - ా
తలకట్టు	దీర్ఘం

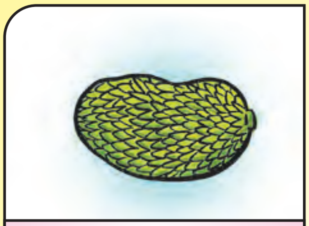

పనస

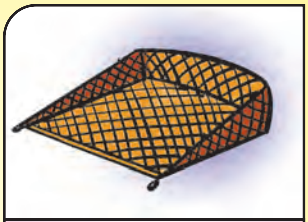

చాట

సభ	చదర
జత	కడవ
రమ	గడప
వడ	మడత
తల	పడగ

తాత	జాతర
మామ	కాకర
వాన	తామర
పాప	గాలం
భాష	బాణం

హంస నడక
కమల జడ
గణగణ గంటలు

మామ మాట
కాకరకాయ
వానపాట

చుక్కలను కలుపుతూ గుణింతపు గుర్తులను రాస్తా.

క గ చ ప త ర వ

గా టా మా పా బా తా

● అక్షరాలను కలుపుతూ పదాలు రాస్తా.

అల, పల, నడ	క	ఉదా: అలక	________ ________
జాత, కాక, తాము	ర	ఉదా: జాతర	________ ________

● ఇచ్చిన అక్షరాలతో ఖాళీలను పూరిస్తా : న స డ ష గ

ఉదా: పనస 1) వా _____ 2) భా _____ 3) వ _____ 4) పడ _____

● పదాన్ని చూచి పలుకుతూ, రాస్తా.

పలక ________ ________

తామర ________ ________

గడప ________ ________

జాతర ________ ________

● కింది పదాలను వాక్యాలలో చెబుతా:

పలక

వాన

కథ

ఊయల

● చిత్రాలను పదంతో జతపరుస్తా.

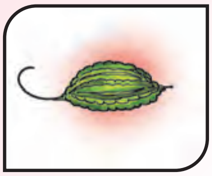
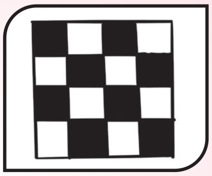
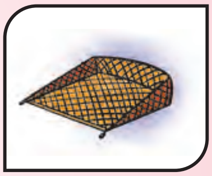

చాట చదర కాకర పనస

ఉదా : పనస ________ ________ ________

● విందాం, రాద్దాం.

భాష తామర గాలం మడత తాత పనస

ఇ – ి
గుడి

ఈ – ీ
గుడిదీర్ఘము

కిటికి

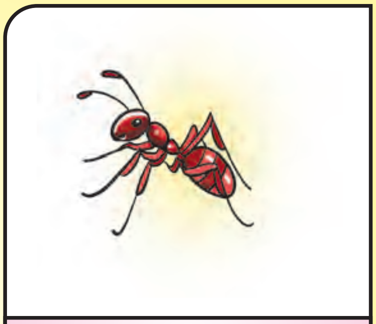

చీమ

శిల	గిలక
సిగ	పిలక
గింజ	చిలక
గిరి	జింక
సిరి	తిలకం

తీగ	మీగడ
బీర	దీపం
వీణ	మీసం
సీసా	చీకటి
పీట	కిరీటం

తరగతి గది	పీట మీద గణపతి	బీరతీగ
చలిగాలి	రాణిగారి కిరీటం	పాలమీగడ
బావి గిలక	గాంధీతాత మనజాతిపిత	తాతమీసం

చుక్కలను కలుపుతూ గుణింతపు గుర్తులను రాస్తా.

క గ ర శ ద వ ల

క చ త డ బ మ వ

● చిత్రాలను పదాలతో జతపరుస్తా, చదువుతూ, రాస్తా.

చిత్రం	పదం	
1	కిటికి	ఉదా : జింక
2	జింక	________
3	చిలుక	________
4	కిరీటం	________
5	వీణ	________

● అక్షరాలను సరిచేసి అర్థవంతమైన పదాలు రాస్తా : ఉదా: మచీ : చీమ

1) రబీ : ________ 2) లశి : ________ 3) తగీ : ________ 4) రిసి : ________

● వలయంలోని అక్షరాలను కలుపుతూ పదాలు రాస్తా.

గీ, సీ, పీ — త ఉదా: గీత

____

____

గి, పి, చి — ల — క ఉదా: గిలక

____

____

● పదాలను చదువుతూ ఖాళీలను పూరిస్తా.

ఉదా:	మీగడ	——>	మీగడ
1)	చీకటి	——>	____ కటి
2)	మీసం	——>	____ సం

● విందాం, రాద్దాం.

భాష తామర గాలం మడత తాత పనస

40. గుణింతాల పరిచయం

ఉ - ు కొమ్ము	ఊ - ూ కొమ్ముదీర్ఘము

పులి

కూజా

కుడి	గురువు
గుడి	రుమాలు
భువి	తులసి
సుడి	భుజము
ముడి	ముఖము

ఊడ	కూతురు
గూడు	దూలము
సూది	తూనీగ
మూట	పూసలు
పూవు	శూలము

ములగకాయ	ఆకు కూరలు	శివుని శూలం
కుడి భుజము	కాకి గూడు	ఇంటి దూలం
గురువుకు వందనం	ఆవు దూడ	గుడి గంట

చుక్కలను కలుపుతూ గుణింతపుగుర్తులను రాస్తా.

క గ మ ర త బ

క గ త య ఛ

● పదాన్ని అదే పదంతో కలుపుతా :

తులసి	ఊడ
గురువు	దూలము
ఊడ	తులసి
దూలము	మూట
రుమాలు	గురువు
మూట	రుమాలు

● 'ు కొమ్ము', 'ూ కొమ్ము దీర్ఘం' ఉన్న అక్షరాలను గుర్తించి వాటికింద గీత గీస్తా:

ఉదా: కూ జా, భు వి

1) రథము 2) సూది 3) గుడి 4) మూట

● పదాన్ని చూచి పలుకుతూ, రాస్తా.

భువి ________ ________ ________ ________

గుడి ________ ________ ________ ________

కూరలు ________ ________ ________ ________

గూడు ________ ________ ________ ________

● విందాం - రాద్దాం.

గుడి భువి గురువు గూడు సూది దూలము

41. పదాల తోట

● పదాలను చదువుదాం - రాద్దాం.

అల	ఊయల	ఘటం	బలపం
ఆట	ఎడమ	ఉడత	కమల
కంఠం	హంస	ఇల	ఔషధం
దీపం	వానపాట	ఈగ	గురువు
ధనం	బీరతీగ	జాతర	కడవ
గడప	జింక	దూలము	పలక

ఉపాధ్యాయ సూచన : ● పట్టికలోని పరిచిత పదాలతో సొంతవాక్యాలను చెప్పించండి.
● విద్యార్థులకు తెలిసిన మరికొన్ని పదాలను రాబట్టండి. ● కొత్త పదాలను నేర్పండి.

42. గుణింతాల పరిచయం

ఋ - ృ
సుడి

ౠ - ౄ
సుడిదీర్ఘము

నృపుడు

వృషభం

గృహము

కృప	మృదువు	పితౄణము
శృతి	బృందం	బృందగానం
కృతి	ధృవం	మాతృభాష
గురువు కృప	ధృవతార	మృదు మధురం

చుక్కలను కలుపుతూ గుణింతపు గుర్తులను రాస్తా.

కృ గృ చృ టృ తృ నృ

కౄ తౄ బౄ దౄ

● చదువుతా, ఖాళీలను పూరిస్తా.

ఉదా: <u>కృప</u> 1) కృషి 2) శృతి 3) మృగం

—షి —తి —గం

● చిత్రాన్ని చూసి మొదటి అక్షరాన్ని రాస్తా. (వృ, గృ, నృ)

1) → నృ

2) 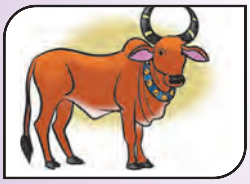 →

3) →

పదాలను దిద్దుతా.

మాతృభాష మాతృభాష మాతృభాష

మృగము మృగము మృగము

● విందాం - రాద్దాం.

నృపుడు గృహము బృందం కృషి శృతి కృప

43. గుణింతాల పరిచయం

ఎ - ె
ఎత్వము

ఏ - ే
ఏత్వము

నెమలి

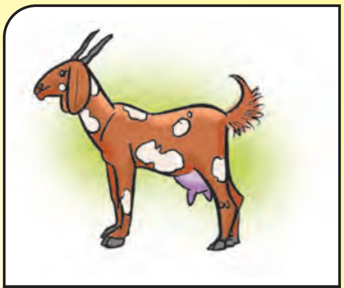

మేక

గెల	తెలుగు	పేరు	బేరము
వెల	చెఱకు	తేనె	నేరేడు
మెడ	పెరుగు	చేప	దేశము
చెవి	వెదురు	వేప	చేమంతి
నెల	తెలుపు	చేయి	జేజేలు

మీగడపెరుగు బలము	నేరేడుపండు	భారతదేశము నా మాతృదేశము
నెమలిఈక అందము	అరటిగెల	చేమంతిపూవు పసుపు
చెఱకుగడ తీపి	తెలుగుభాష	నా పేరు నాగేశం

చుక్కలను కలుపుతూ గుణింతపు గుర్తులను రాస్తా.

కె గె డె టె రె తె లె

గే చే నే దే వే రే

• జతపరుస్తా - చదువుతూ - రాస్తా :

నెమలి	గడ	ఉదా: నెమలి ఈక
మీగడ	ఈక	1) ________
చెఱకు	పెరుగు	2) ________
నేరేడు	పూలు	3) ________
చేమంతి	పండు	4) ________

• ఖాళీలను ఇచ్చిన అక్షరాలతో పూరించి రాస్తా : | మ | ఱ | శ | ర | దు |

ఉదా: నె మ లి 1) దే ____ ము 2) వె ____ రు 3) చె ____ కు

• చిత్రాలు చూస్తా - పేర్లు చెబుతా - రాస్తా :

ఉదా: → నెమలి

→ ________

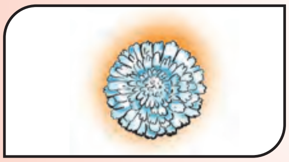 → ________

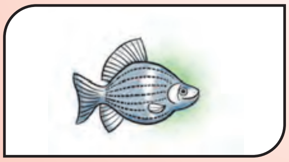 → ________

→ ________

• విందాం - రాద్దాం.

మెడ చెవి తెలుగు చెఱకు పేరు తేనె నేరేడు దేశము

44. ప్రాసపదాలు

జలజల	పకపక	బిరబిర	రుసరుస	ఘుమఘుమ
కిలకిల	చకచక	గిరగిర	గుసగుస	ధుమధుమ
మిలమిల	బెకబెక	కరకర	గిరగిర	ఢమఢమ
గలగల	నకనక	గరగర	బుసబుస	ఘుమఘుమ

గణగణ

పకపక

బెకబెక

కిలకిల

నీతి వాక్యాలు

- గురువులను గౌరవించుము
- అందరితో కలసి మెలసి ఆడుకొనుము
- సత్యమునే పలుకుము
- సాటివారికి సహాయము చేయుము.

ఉపాధ్యాయులకు సూచన : ● మరికొన్ని సులభమైన నీతివాక్యాలను చెప్పండి. వాటిని పాటించునట్లు ప్రోత్సహించండి.

45. గుణింతాల పరిచయం

ఐ - ై	ఒ - ొ
ఐత్వము	ఒత్వము

సైనికుడు

బొంగరం

రైలు	దైవము
పైరు	కైకేయి
మైదా	పైసలు
మైలు	తైలము
రైతు	మైనము

కొంగ	పొడుగు
కొండ	గొడుగు
తొన	కొడుకు
పొగ	పొలము
శొంఠి	తొండము

మైలురాయి	పైరుగాలి	పంటపొలము
వరిపైరు	పనసతొన	ఏనుగు తొండము
రైలుబండి	కైకలూరు కొంగలు	పనసతొన తీపి
కొండ మీద కొంగ	పొరకాయ పులుసు	

చుక్కలను కలుపుతూ గుణింతపు గుర్తులను రాస్తా.

క ర ద ట ల త ప

క గ త ట ర న శ

● జతపరుస్తా, చదువుతూ, రాస్తా :

వరి	రాయి	ఉదా: వరిపైరు
మైలు	బండి	1) ______
రైలు	పైరు	2) ______
పంట	తొండము	3) ______
ఏనుగు	పొలము	4) ______

● ఇచ్చిన అక్షరాలతో ఖాళీలను పూరిస్తా : | ము | డు | స | ల | యి |

ఉదా: తైల__ము__ ⟶ తైలము

1) కైకే___ ⟶ ______

2) పొ___ము ⟶ ______

3) పై___లు ⟶ ______

4) కొ___కు ⟶ ______

● గడులలోని అక్షరాలను/పదాలను చదువుతూ ఖాళీలు రాస్తా.

పొ	ల	ము
డు		
గు		

ఉదా: పొలము

______

కొం	గ
డ	

______

______

● విందాం, రాద్దాం.

దైవము | పైసలు | శాంతి | తొన | కైకేయి | తొండము

46. గుణింతాల పరిచయం

ఓ – ో	ఔ – ౌ
ఓత్వము	ఔత్వము

కోడి

గౌను

డోలు	కోకిల
రోలు	గోపురం
గోడ	తోడేలు
టోపి	రోకలి
తోట	సోదరి

గౌరి	గౌతమి
చౌక	ఔషధము
తౌడు	పౌరులు
నౌక	మౌనము
దౌడు	కౌరవులు

కోతితోక
తోటమాలి
రోలు రోకలి

కోతిడోలు వాయించె ఢం ఢం ఢం
తోటలోని సందడికి
తోటమాలి రాగానే
కోతి తోక ముడిచింది

గౌరి గౌను
చౌక బేరము
దేశపౌరులు

చుక్కలను కలుపుతూ గుణింతపు గుర్తులను రాస్తా.

కో గో డో టో రో తో లో

కౌ గౌ డౌ టౌ నౌ తౌ మౌ

- 'కో' అక్షరంతో పదాలు రాస్తా.

కో → తి, డి, ట

ఉదా: కోతి

1) ________

2) ________

- పదాన్ని చిత్రంతో జతకలుపుతూ - చదువుతా, రాస్తా.

1) టోపి

ఉదా: గోపురం

2) తోడేలు

1) ________

3) గోపురం

2) ________

- చదువుతా - ఖాళీలు పూరిస్తా :

ఉదా:	తౌడు	—>	తౌ<u>డు</u>
1)	నౌక	—>	నౌ____
2)	దౌడు	—>	____డు

- ఔత్వం అక్షరం చుట్టు 'ం' వలయం చుడతా.

ఉదా: (నౌ)క   1) చౌ క   2) మౌ న ము

- విందాం - రాద్దాం.

గోడ	తోట	కోకిల	తోడేలు
గౌరి	చౌక	గౌతమి	పౌరులు

47. సింహం - చిట్టెలుక

చిత్రాలను గమనిద్దాం - వరుససంఖ్యలు వేద్దాం - కథను చెబుదాం.

విద్యార్థులకు సూచన : ● సింహం చిట్టెలుక కథను అభినయిస్తూ చెప్పుకుందామా. ● మీకు కథలు ఎవరు చెబుతారు.
● మీకు ఏ కథలంటే ఇష్టం. ● మీకు తెలిసిన కథను చెప్పండి.

48. గుణింతాల పరిచయం

సున్న - ం

విసర్గ - ః

సింహం

అంతఃపురం

నంది	బండ	సంతోషం
పంది	బంగారం	కందులు
కండ	గంగాళం	అందెలు
బంగారు ఉంగరం	మంచు కొండ	కాలి అందెలు

తిండి తినినచో కండ కలుగును
కండ గలిగితే బలము కలుగును

దురాశ దుఃఖమునకు చేటు
సంతోషమే సగము బలము

చుక్కలను కలుపుతూ గుణింతపు గుర్తులను రాస్తా.

అం కం గం చం టం

అః కః చః టః తః మః

- ఇచ్చిన అక్షరాలతో ఖాళీలు పూరిస్తా :
(మం, పం, బం, కం)

ఉదా: మంచు 1) ___ది

2) ___డ 3) ___ద

- గడులలోని అక్షరాలను కలిపి రాస్తా.

	బం	
గం	గా	ళం
	రం	

ఉదా: బంగారం

____

- ఒకే గుణింతంలో వచ్చే పదాలు రాస్తా.

- కింది వాటిని 'ం' సున్నతో కలుపుతూ - చదువుతూ - రాస్తా.

బంగార
సంతోష
గంగాళ
ం

ఉదా: బంగారం

____

____

- విందాం - రాద్దాం.

సింహం దుఃఖం గంగాళం

- ఉద్యాన వనంలో కనిపించే సూచనలను రాయండి.

1)..

2)..

- చిత్రంలో పదాన్ని జతపరుస్తా.

1) నంది

2) గంగాళం

3) అందెలు

4) పంది

- పదంలోని అక్షరాల సంఖ్య ప్రకారం గడులలో రాయండి. మొత్తం పదాలను కలిపి వాక్యంగా రాయండి.

పండించినాడు
పొలంలో
రైతు
ఓ
వరిపైరు

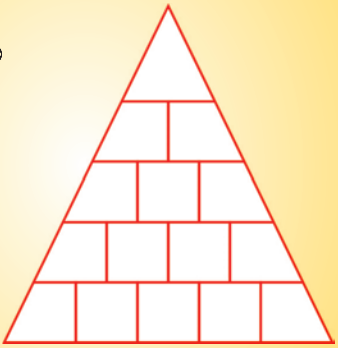

....

....

గుణింతాక్షరాలను పూరిద్దాం

✓	ా	ి	ీ	ు	ూ	ృ	ౄ	ె	ే	ై	ొ	ో	ౌ	ం	ః
అ	ఆ	ఇ	ఈ	ఉ	ఊ	ఋ	ౠ	ఎ	ఏ	ఐ	ఒ	ఓ	ఔ	అం	అః
క	కా	కి	కీ	కు	కూ	కృ	కౄ	కె	కే	కై	కొ	కో	కౌ	కం	కః
గ		గి													
చ															
జ	జా														
ట				టు											
డ														డం	
ణ									ణే						
త															
ద		ది									దొ				
న									నే			నో			నః
ప	పా									పై					
బ								బె							
మ											మొ		మౌ		
య		యి													
ర		రి													
ల					లూ										
వ				వు											
శ												శో			
ష	షా														
స									సే						
హ						హృ									
ళ			ళీ												

విద్యార్థులకు సూచన : గుణింతాల పట్టిక పూరించుటకు, ఉపాధ్యాయుల సహాయం తీసుకోండి.

- కింది పదాలలోని మొదటి అక్షరానికి ఉన్న గుణింతాన్ని గుర్తిద్దాం, గుర్తు ప్రకారం పట్టికలో రాద్దాం.

పడవ కాలు కృప వల రోలు గంప పంది
కోడి పీట పాలు గూడు తేనె రోకలి తీపి
రైలు తల నౌక కంప కూతురు గౌను
గొలుసు గేదె మైనము పైరు కృషి
కుమారుడు దుఃఖం పులుపు

✓	ా	ి	ీ	ు	ూ	ృ	ౄ	ె	ే	ై	ొ	ో	ౌ	ం	ః
						కృషి								గంప	

- గడులలో ఇచ్చిన పదాలలో కింద గీతగీసిన అక్షరానికి సరియైన గుణింతపు గుర్తును పెడతాను.

(✓ ా ి ీ ు ూ ృ ౄ ె ే ై ొ ో ౌ ం ః)

గ _ డి	మ మ	ఎడవ	ఱ టమాలి
ప _ ది	∩ ల	ఝక	ఎట
క ప	౦లు	పిత ణము	క తురు
ఎ రులు	కాఽ	∩డుగు	దు _ ఖం

49. విరామ చిహ్నాలు • ?

పిల్లలూ నేను మీకు కొత్తగా
కనబడుతున్నాను కదూ

ఔను

నా పేరు బిందువు
నన్ను పూర్ణవిరామం అనికూడా అంటారు.

నన్ను చూసి ఎవరా
అనుకుంటున్నారు కదూ

ఔను

ప్రతి ప్రశ్న చివర నేనుంటాను.
నాపేరు ప్రశ్నార్థకం

- కింది పరిచ్ఛేదమును చదవండి. • ? విరామ చిహ్నాలను సరియైన చోట గుర్తించండి.

నేను నారింజపండు రసం తాగుతాను నీకు ఏం కావాలి
నాకు చెఱకు రసం కావాలి చెఱకు రసం చాలా బాగుంటుంది
అమ్మకు ఏమి కావాలి అమ్మకు మామిడి పండు రసం కావాలి

ఉపాధ్యాయ సూచన : విద్యార్థులు పరిచ్ఛేదాన్ని చదివి ఇచ్చిన విరామ చిహ్నాలను తగినచోట్ల గుర్తించుటకు సహాయపడండి.

50. శివరాయని బాల్యం

శివాజీ జిజాబాయి, శహాజీల కుమారుడు. జిజాబాయి బాల శివాజీకి పురాణాలలోని సాహసవీరుల కథలను బోధించేది. శివాజీ ఆ కథలను ఎంతో కుతూహలంతో వినేవాడు. ఆ కథలే శివాజీని సాహసవంతుడైన మహారాజుగా చేశాయి.

- ప్రశ్నలకు జవాబులు రాస్తా.

1. శివాజీ ఎవరి కుమారుడు?
2. శివాజీకి సాహసవీరుల కథలు ఎవరు బోధించారు?
3. శివరాయని గురించి రెండుమూడు సొంతవాక్యాలు రాయండి.

ఉపాధ్యాయ సూచన :విద్యార్థులు పాఠం మరియు ప్రశ్నలలోని విరామ చిహ్నాలను గుర్తించునట్లు చూడండి.

51. సారూప్యద్విత్వాలు

- సారూప్య ద్విత్వాక్షరాలను గమనిద్దాం - రాద్దాం.

గ - ్గ

బుగ్గలు

చ - ్చ

నిచ్చెన

జ - ్జ

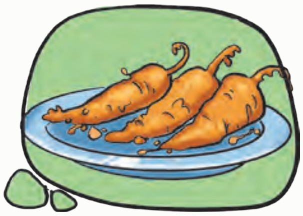

బజ్జీలు

ట - ్ట

పిట్ట

డ - ్డ

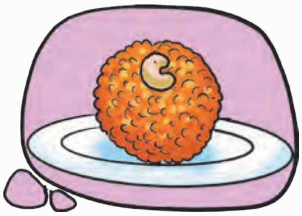

లడ్డు

ద - ్ద

అద్దం

ప - ్ప

కప్ప

బ - ్బ

మబ్బులు

ళ - ్ళ

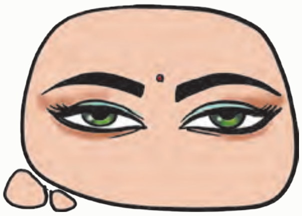

కళ్ళు

స - ్స

బస్సు

ఉపాధ్యాయ సూచన : 1వ తరగతి ముగియునప్పటికి విద్యార్థులు తమ అభిప్రాయములను, ఆలోచనలను 2,3 వాక్యములలో రాయగలుగునట్లు సన్నద్ధులను చేయవలెను.

52. పెళ్ళి భోజనం

సిద్దు మేనమామ
పెళ్ళికి గిద్దలూరు వెళ్ళాడు.
తాత దగ్గరకు వచ్చిన సిద్దూని చూచి
తాత సంతోషించాడు. పెళ్ళి భోజనాలలో
లడ్డూలు, అప్పాలు, బొబ్బట్లు వడ్డించారు.
బొబ్బట్లును చూచిన సిద్దుకు నోరూరింది. మరొకటి
కావాలి అని అడిగాడు సిద్దు. ముచ్చటగా మూడు
తినరా అంటూ మరో రెండు వడ్డించాడు బాబాయి.
సిద్దు బొజ్జ నిండింది. సిద్దు బొజ్జ నిమురుకొని
సంతోషించాడు.

- నేను రాస్తాను.

పై పరిచ్ఛేదంలో అక్షరం క్రింద అదే అక్షరం వత్తు ఉన్న పదాలను పట్టికలో రాస్తా.

గ్గ	చ్చ	జ్జ	ట్ట	డ్డ	ద్ద	ప్ప	బ్బ
	ముచ్చట						

- కింది వాక్యాలకు విరామచిహ్నాలు పెట్టండి!

1. సిద్దు ఏ ఊరు వెళ్ళాడు
2. తాత సంతోషించాడు
3. సిద్దుకి దేనిని చూచి నోరూరింది

హలో పిల్లలూ!

ఎవరైనా మిమ్మల్ని అనుచితంగా అనగా మీ శరీరంలో తాకరానిచోట్లను తాకడం వలన మీకు అసౌకర్యంగా అనిపిస్తే మీరు మౌనంగా ఉండకూడదు.

1) మిమ్మల్ని మీరు నిందించుకోవద్దు. తప్పుగా అనుకోవద్దు.

2) మీకు ఎవరి మీద నమ్మకముందో, మాట్లాడుకోడానికి సౌకర్యంగా అనిపిస్తుందో వారికి చెప్పండి.

3) మీరు POCSO e-box ద్వారా జాతీయ బాలల హక్కుల పరిరక్షణ కమీషన్‌కు కూడా తెలియజేయవచ్చు.

మీకు ఎవరిదైనా సురక్షితంకాని చెడుస్పర్శ తగిలినప్పుడు మీకు తప్పుగా గందరగోళంగా, నిస్సహాయంగా అనిపించవచ్చు. మీరు 'చెడు' గా అనుకోవాల్సిన అవసరం లేదు. ఎందుకంటే అది మీ తప్పు కాదు.

ఈ బటన్ నొక్కండి.

POCSO e-box ncpcr@gov.in వెబ్‌సైట్‌లో లభిస్తుంది.

మీరు 18 సంవత్సరాల కంటే తక్కువ వయస్సు గలవారైతే, ఇబ్బంది పడుతుంటే, గందరగోళంగా అనిపిస్తే, వేధింపులకు గురైతే మీ కొరకు లేదా అదే స్థితిలో ఉన్న ఇతర పిల్లల సహాయం కొరకు.....

CHILD LINE 1098 NIGHT & DAY

CHILDLINE (చైల్డ్‌లైన్) 1098-అనునది జాతీయ 24 గంటల ఉచిత/టోల్‌ఫ్రీ అత్యవసర ఫోన్‌సేవ. ఇది ఆపదలో ఉన్న పిల్లలకోసం మహిళ మరియు శిశు అభివృద్ధి మంత్రిత్వశాఖ మద్దతుతో చైల్డ్‌లైన్ ఫౌండేషన్ ముందంజ వేసి ఏర్పరచిన సేవ.

కొత్త వెలుగువైపు
Towards a new dawn

ఉపాధ్యాయ సూచన : POCSO e-box గురించి, CHILD LINE 1098 గురించి విద్యార్థులకు వివరించండి. ఈ నంబరుకు ఎలా ఫోన్ చేయవచ్చో, ఎందుకొరకు చేయవచ్చో తెల్పండి. పై సందర్భంగా సహాయం కొరకు 1098 నంబరుకు రాత్రి మరియు పగలు ఎప్పుడైనాసరే ఫోన్ చేయవచ్చు అనే విషయాన్ని కూడా తెలియజేయండి.

राज्यगीत

जय जय महाराष्ट्र माझा, गर्जा महाराष्ट्र माझा
जय जय महाराष्ट्र माझा, गर्जा महाराष्ट्र माझा ।।धृ।।

भिती न आम्हा तुझी मुळी ही गडगडणाऱ्या नभा
अस्मानाच्या सुलतानीला जबाब देती जिभा
सह्याद्रीचा सिंह गर्जतो शिव शंभू राजा
दरी दरीतून नाद गुंजला महाराष्ट्र माझा
जय जय महाराष्ट्र माझा, गर्जा महाराष्ट्र माझा ।।१।।

काळ्या छातीवरी कोरली, अभिमानाची लेणी
पोलादी मनगटे खेळती, खेळ जीवघेणी
दारिद्र्याच्या उन्हात शिजला
निढळाच्या घामाने भिजला
देश गौरवासाठी झिजला
दिल्लीचे ही तख्त राखितो, महाराष्ट्र माझा
जय जय महाराष्ट्र माझा, गर्जा महाराष्ट्र माझा
जय जय महाराष्ट्र माझा ।।२।।

మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాఠ్యపుస్తక నిర్మితి మరియు పాఠ్యప్రణాళిక పరిశోధన సంస్థ, పుణె
बालभारती इयत्ता पहिली (तेलुगु)
₹ 61.00